

MTI BELFÖLDI HIREK

B 1. kiadás 1955. május 23. 6 óra -- perc

Mi ujság a mezőgazdaságban?

1955. május 23.

6 vid R/B/PE No Bn

Nyolcszáz holdra kiültették a hevesi
dohányt

Heves megyében a termelészövetkezetek és az egyénileg dolgozó parasztok az idén csaknem 1700 holdon termelik a híres hevesi dohányt. A mezeőkben nevelt dohánypalántákat már megesszerte ültetik a szántóföldekre. Eddig csaknem nyolcszáz holdon kerültek földre a szakszerűen nevelt, szépen fejlett dohánypalánták.

A megye dohánytermelő tsz-ei és egyénileg dolgozó parasztjai, akik csaknem valamennyien csatlakoztak a tizmászás mozgalomhoz, már ebben a hónapban befejezik a palántázást.

Családtarok segítségével a kétszáz mászás cukorrépa termésért

A Bakony Péterdi Összejárás Termelészövetkezeten a tavalyi tapasztalatok alapján az idén is egyénekre osztották a kapások területét. A hétvégén a termelészövetkezeti tarok 16 családtar segítségével már meg is kezdték a cukorrépa egyelését. A termelészövetkezet csatlakozott a kétszáz mászás cukorrépa-termelési mozgalomhoz és a tarok elhatározták, hogy a bő termés érdekében a cukorrépát négy-szer lókapázzák és háromszor kézzel nyomtatják.

Készülnek a Mezőgazdasági Kiállításra a Csongrád megyei dolgozó parasztok

Csongrád megyében a dolgozó parasztok lelkesen készülnek az Országos Mezőgazdasági Kiállításra. A Földeáki Dózsa Termelészövetkezet lejobban tejlő teheneit hozza Budapestre, köztük a Kicsit, amely naponta 26-28 liter tejet is ad. A Hódmezővásárhelyi Dózsa Termelészövetkezet törzskönyvezett növendékbikával és két tenyészkocával vesz részt mezőgazdasági kulturánk őszi seregszemléjén.

Ocskó Lajos, bordányi ezüstkalászos gazda olyan almát hoz a kiállításra, amelynek fája már évek óta három mászat terem. Oláh Gyula hódmezővásárhelyi dolgozó paraszt, aki husz éve termeszt paprikát, a kiállításra cecei fehér és paradicsompaprikát küld, amelyből tavaly három és darab csaknem egy kilót nyomott.

/folyt. köv./ TL

MTI BELFÖLDI HIREK

B 2. kiadás

1955. május 23.

6 óra 05 perc

/Mi ujsár a mezőgazdaságban? . . folyt./ ö vid R/B/PE No Bn

Kétezer liter tejjel telteljesítette előirányzatát a Gerjени Allami Gazdaság

A Gerjени Allami Gazdaság tehenészetében május első felében vezették be a zöldtakarmányozást, s azóta az istállóátlag 8.6 literre emelkedett. A növekvő tejhozam lehetővé tette, hogy az állami gazdaság félévre szóló tejbeadását ötven nappal a határidő előtt kétezer liter tejjel telteljesítse. /MTI/

Pályázatot hirdettek a magyar munkásmozgalom hős mártirjai emlékművének terveire

i Fm/PE KC Bn

1955. május 23.

Budapest Főváros-Tanácsa és a Népművelési Minisztérium pályázatot hirdetett a magyar munkásmozgalom hős mártirjai emlékművének terveire. A Kerepesi temetőben felállítandó emlékmű a magyar nép tiszteletét és szeretetét hirdeti majd azok iránt, akik hazánk szabadságáért és függetlenségéért áldozták fel életüket. Több neves szobrász- és építőművésznket bízták meg pályamű beadásával, de a meghívottakon kívül minden szobrász- és építőművész pályázhat közösen készített vagy egyéni tervével.

Az emlékmű javasolt formája: magas, egyalakos bronzszobor, möötte félkörben álló oszlopsor, vagy más módon tagolt építészeti forma. Itt helyeznék el mártirjaink bronz mellszobrait és a kőbe vésett emlékeztetőket. Az architektúra felső párkánya alá vagy a talpzeti részre domborműsorozat kerül a munkásmozgalom harciból vett jelenetekkel. Beküldhetők e formától eltérő tervek is, amennyiben a pályázat egyéb feltételeinek megfelelően.

A pályaművek beadási határideje: 1955. augusztus 31. A be küldés helyéről a Fővárosi Emlékműfelügyelőség a sajtóban ad értesítést. A pályázat elbírálása előtt a beérkezett tervekről - művészek, írók és dolgozók bevonásával - széleskörű vitát rendeznek. /MTI/

TL

B 3. kiadás 1955. május 23.

6 óra 10 perc

Országsszerte gazdag terveket dolgoztak már ki az Ünnepi Könyvhétre

i Hl./Szb/PE KC Bn

1955. május 23.

A június 5-12 között rendezendő ünnepi könyvhétre mind a fővárosban, mind a vidéken már megkezdődtek a széleskörű előkészületek. A tanácsok, a Hazafias Népfront és a tömegszervezetek mindenütt segítenek abban, hogy minél mőtöbb keretek között rendezzék meg a könyv ideo ünnepi hetét.

A fővárosban 33 helyen állítanak fel könyvsátrat az állami könyvesboltok, számos helyen pedig az utcán felállított asztalokról árúsitják majd a könyveket. A Hazafias Népfront IX. kerületi bizottsága a/z Boráros téren felállítandó könyvsátor patronálását. Az MNDSZ a II. kerületben állít könyvsátrat és meghívta Mórucz Virágot. A haryományhoz híven számos író dedikálja majd a könyvsátrakban műveit.

(elvéállalta

Elénk a készülődés a főváros nagyzemeiben is. A Rákosi Mátyás Művek minden részlegében lesz például ünnepi könyvvásár. Kiállítások, művészi műsorok tarkítják nagy gyárinkban a könyvhét megnyitó ünnepségeit.

Nem kisebb az érdeklődés vidéken sem. Ahol a Magyar Írók Szövetségének helyi csoportjai működnek, - mint Debrecenben, Pécssett és Szegeden - tartják az első sorokban dolgoznak a könyvhét előkészítésén. A vidéken élő írók maguk is dedikálják majd a helyi kiadóknál megjelent műveiket a könyvsátrakban.

A nagyobb városokban külön szépirodalmi, politikai és műszaki, illetve mezőgazdasági jellegű könyvsátrat állítanak fel. A bányavidékeken, Kazincbarcikán és másutt számos szakkönyvet hoznak majd forralomba. Szegeden és Alsóvárosban a gazdakör, Ujszegeden pedig a Magyar-Szovjet Társaság viszi közelebb az olvasókhöz a könyveket. A MÁV debreceni igazgatósága kulturvacont bocsát rendelkezésre a könyvpropaganda céljaira.

Az ünnepi könyvhét programját sokhelyütt élénkítik érdekes kezdeményezésekkel. A műsorokban fellépnek a vidéki színházak művészei. Pécssett, Baján és Kecskeméten "Könyv-bált" rendez a DISZ, másutt könyvsorsolás lesz. Békéscsabán irodalmi rejtvény-versenyt rendeznek és a nyerteseket könyvvel jutalmazzák. Mezőkovácsházán és másutt szavalóverseny szinesíti az ünnepi könyvhétet, sok iskolában irodalmi pályázatot irtak ki. /MTI/

- - - -

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 4. kiadás

1955. május 23.

6 óra 15 perc

Hírek a kerületi tanácsokból

i Im/Bnó/PE KC Bn

1955. május 23.

Kőbányán, a Növényolajipari Technikum fiataljai a Pataki István tér 24. szám alatti iskolájukban újszerű kiállítást rendeztek, amely az olaj, szappan, illatszeripar technológiáját, a technikum hallgatóinak az üzemekben végzett munkáját mutatja be. Az izléseken rendezett tárlókon figyelmükkel kísérhető, hogyan lesz a különböző nyersanyagokból kozmetikai cikk: illatszer, ruzs, puder, szappan.

X X X

A Hunfaria körut 110 szám alatti ház lakói a poros, sívár udvart függővel vetették be, parkosították és a gyermekek részére külön játszótérrel rendeztek be. A park felülyeletét, gondozását, locsolását a nagyobb gyermekekre bízták.

X X X

i ZS A VIII. kerületi tanács nagy gondot fordít arra, hogy a Józsefvárosi parkok, sétányok és gyermekjátszóterek felfrissítve, megszépülve várják a látogatókat. Az idén már tizenegyezer négyzetméter gyepesítését és gyepfelújítását végezték el a kerületben s több mint 2500 négyzetméter virágágyba 28.000 palántát ültettek.

A VIII. kerületi parkok is megújulva várják a dolgozókat. Gondos kezek ápolják az újonnan átültetett 5600 tő élősvényt. Fialal fákat ültetnek a hiányzó pótlására. A kerületben lévő kilenc gyermekjátszóterem kijáratát a hintákat, rendbehozták a honokozókat s az apróságok szórakozását szolgáló többi játékfelszerelést. /MTI/

Jubileumi héttel ünnepli a hatvan éves fennállását a Kecskeméti Állami Zeneiskola

vid PE -cz Bn

1955. május 23.

A Kecskeméti Állami Zeneiskola fennállásának hatvanadik évfordulója alkalmából május 24-től 30-ig ünnepi zenehetet rendez. A jubileumi hét május 24-én, kedden este hangversennyel kezdődik. /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 5. kiadás

1955. május 23.

6 óra 20 perc

A hét könyvei

k ÁKV PE Li Bn

1955. május 23.

Szakra Könyvkiadó

Russel: A horoszkeroszt rémtettei. 2. kiad. 259 o. 8 t. füzve kötve
13.- --

Szépirodalmi Könyvkiadó

Darvas Szilárd: Tréfás kolauz. Szatirák és humo-
reszkek. 228 o.

-- 16.-

Gergely Mihály: Örvény. Elbeszélések. 323 o.

-- 22.-

Állami Irodalmi és Művészeti Kiadó Bukarest

Neculata: Az igazság partjai felé. Versek 67 o.

-- 9.-

Szabédi László: A magyar bitmus formái. 231 o.

-- 20.-

Uj Magyar Könyvkiadó

Polevoj: Az arany. Remény. 2. kiad. 426 o.

-- 18.50

Voltaire: Kisregények. 453 o. 5 t. /A világirodalom

klasszikusai/ Félvászonkötésben

-- 24.-

Erősvászonkötésben

-- 28.-

Ifjúsági Könyvkiadó

Kittenberger Kálmán: Kelet-Afrika vadonjaiban. 2. kiad.
230 o. 8 t.

-- 22.-

/MTI/

Déry Tibor szerzői estje a rádióban

i VT/Bné/PE KC Bn

1955. május 23.

Kedden, május 24-én 18.55 órai kezdettel a rádió "Déry Tibor szerzői estje" címmel ad műsort, amelyben a hallgatók az író 40 éves, magyar, sokoldalú pályájáról kaphatnak képet. A bevezetőt Örkény István írta. A műsorban több neves művész szerepel.

/MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 6. kiadás

1955. május 23.

6 óra 25 perc

A balatonmenti muzeumok készülnek az üdülők fogadására

i Fm/PE KC Bn

1955. május 23.

A tihanyi hajóállomás mellett lévő Balatoni Akváriumot egy-egy üdülési idényben 100.000-120.000 látogató keresi fel. A közkedvelt akváriumot a közeljövőben ismét megnyitják. Az előkészítő munkák már erős ütemben folynak. Az akvárium tartályait speciális üvegtáblákkal szerelik fel és új oxigénszolgáltató berendezést helyeznek üzembe.

A balatoni üdülők körében igen népszerű . keszthelyi Balatoni Múzeum is készülődik a látogatók fogadására. A múzeum kiállítását átrendezik és - főleg a természettudományi részt - sok új anyaggal bővítik. A kiállítás mindazt bemutatja majd, amit a Balatonról és környékéről tudni kell. /MTI/

Elkészült a Hortobágy legnagyobb halastava

i R/B/PE No Bn

1955. május 23.

A Tisza mentén, Polgár község határában 542 holdon új, összefüggő halastavat építettek. A tóval a Hortobágyi Állami Halgazdászati területre csatlakozott. A tóba éjjel-nappal szivattyúzzák a vizet, s már mintegy száz holdnyi mélyebb fekvésű területet meg is töltöttek. Ide hatvan mázsa pontyvadékokat telepítettek. A vad-
vizzel táplált tó a Hortobágy legnagyobb tava. /MTI/

Felszerelték Budapesten az első magyar gyártmányú higanyózos lámpákat

i SL/Szb/PE Vg Bn

1955. május 23.

A korszerű higanyózos izzólámpákat eddig külföldről hoztuk be. Az Irodasíp Ipari Vállalat laboratóriumának dolgozói, Váradí Arisztid mérnök vezetésével, hosszas kísérletek után a külföldivel egyenértékű higanyózos izzólámpát állítottak elő. Az első 12 ilyen lámpát a November 7. téren, a Marx téren, és a Szent István köruton szerelték fel. /MTI/

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 7. kiadás 1955. május 23. óra perc

Vidéki ipari hírek

ö Vid DI/Szné Vg KM 1955. május 23.

A pécsi MÁV igazgatóság a zöldségek gyors szállításáért

A pécsi MÁV igazgatóság megbeszélést tartott a területéhez tartozó négy megye - Baranya, Somogy, Zala és Fejér - tanácsainak, valamint zöldséget és gyümölcsöt szállító ügyfeleinek képviselőivel. A múlt évi hibák elkerülése végett megvalósították az elágazási állomások pontos előreértesítését, s ezzel elérték, hogy például Baranya bármely falujából 24 órán belül eljuttatják a friss árut az ország legtávolabbi részébe is. Budapest lakosai az este feladott zöldséget már másnap reggel vásárolhatják. Az átrakodások számának csökkentésére a tavalyi husz helyett az idén már 12 mázsa súlyú árunál külön szállítókoszt biztosítanak. A csucsforgalom idején a baranyai falvakból zöldség irányvonalakat indítanak Pécsre a gyors-tehervonatokhoz.

A Mátravidéki Erőmű dolgozói mintegy ötmillió forint megtakarítást vállaltak.

A Mátravidéki Erőmű dolgozói a husz budapesti ipari vállalat felhívásához osatlakozva elhatározták, hogy éves tervükön felül mintegy 12 millió kilowattóra áramot termelnek. Az idén 8.350 tonna szenet takarítanak meg és a tervezett önköltséget 3.700.000 forintra csökkentik. Ujításokkal egymillió forintot takarítanak meg. Megfogadták, hogy az idén a dolgozók hibájából nem lesz üzemzavar az erőműben. Vállalásukban versenyre hívták az ország minden erőművét.

Az oroszlányi lakásépítők olcsóbbá teszik az építkezést

M Az Oroszlányban dolgozó kőműves-, ács- és szerelőbrigádok kötelezték magukat, hogy 127 lakást november 15. helyett, november elsején átadnak. A brigádok az építkezés műszaki vezetőivel közösen áprilisban és májusban több újítást vezettek be. Átszervezték az anyagszállítást is. Eddig az oroszlányi állomásra érkező téglát először az építkezés színhelyére szállították, ott kirakták, majd szükség esetén gumiszalagon vitték az épületekre a kőművesekhez. Most a téglát az állomáson tárolják és az építkezéshez érkező csillét rögtön törpedaruval emelik a födémekre. Ezzel a módszerrel havonta 15.000-16.000 forintot takaríthatnak meg.

/Folyt.köv./

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 8. kiadás 1955. május 23. óra perc

/Vidéki ipari. i. . folyt./ ö Vid DI/Szb/Szné Vg KM

A Mezőfalvai Gépállomáson 60 méteres gépműhely és két kombájnszin készült el

Mezőfalván, az egykori káptalani birtokon tavaly óta épül a 100 erőgépes gépállomás. A közelmúltban már öt, egyenként két-két lakásos lakóépületet és egy 80 személyes pihenőt fejeztek be s egyrészüket már használják is. Megkezdték a 60 méter hosszú nagygépműhely, a két kombájnszin és az üzemanyag-raktár műszaki átvételét. Az eddig 3 millió forintos költséggel épülő gépállomáson tovább folytatják a munkát. Botocska Pál kőművesbrigádja már a 28 méter magas viktornyon dolgozik.

A veszprémi Nehézvegyipari Kutató Intézet értékes hazai nyersanyagokat fedezett fel

A veszprémi Nehézvegyipari Kutató Intézet az ötéves terv alkotása a legkorszerűbb eszközökkel és módszerekkel állapítja meg a hazai széntelepek és a kisorsó kőzetek ipari felhasználhatóságát. A munka során megállapították, hogy a pilisszentiváni szén alatti kőzetréteg kitűnő tüzálló anyag, s belőle elsőrendű samottot lehet készíteni. Ebből a kitűnő anyagból sok évre elegendő készlet van Pilisszentivánon. Az első sikeres üzemi kísérletek után, most megkezdték a pilisszentiváni tüzállóanyag kitermelését.

Új impregnálási eljárás az Ujszegedi Kender- és Lenzövő Vállalatnál

M Az Ujszegedi Kender- és Lenzövő Vállalat műszaki dolgozói és a Szegedi Tudományegyetem kutatói másfél évi munka és több mint 200 kísérlet eredményeként előállították a "Hydroplex" vegyi anyagot. Ha a csersav-fürdő után a ponyvaszövetet vagy esőkabátanyagot ezzel bevonják, élettartama az eddiginek kétszeresére növekszik. A régi impregnálószer használatkor csaknem kétszeresére nőtt a szövet súlya, az új eljárással alig változik, s így a ponyva, vagy esőkabát puhább, hajlékonyabb. Az új vegyszert kipróbálják, s ha beválik, megkezdik folyamatos használatát.

/Folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 9. kiadás 1955. május 23. óra perc

/Vidéki ipari . 2. .folyt./ ö Vid DI/Szb/Szné Vg KM

Az Inotai Alumíniumkohóban
csaknem ezer kohászt neveltek
eddig

Az Inotai Alumíniumkohóban a "Nevelj új kohászt" mozgalom keretében képeznek új szakembereket. A II-es csarnokban jelenleg csaknem 40 munkás vesz részt a szakmai minium-vizsgát megelőző hathetes oktatásban. Kiváló szakemberek foglalkoznak velük, köztük a II-es csarnok 2-es brigádjának vezetője, Szücs László, aki már mestere az új kohászok nevelésének. A nála tanuló munkások jól elsajátíthatják a különféle tudnivalókat és ennek is köszönhető, hogy brigádjának teljesítménye átlagosan több mint 102 százalék. Az Inotai Alumíniumkohóban eddig csaknem 1.000 szakembert neveltek.

/MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 10. kiadás 1955. május 23. 9 óra 15 perc

Termelőszövetkezetet alakítanak a csörötneki gazdakör tagjai

Vid R/B/Szné No Bn 1955. május 23.

Vas megyében, Csörötneken a gazdakör tagjai elhatározták, hogy ősszel új termelőszövetkezetet alakítanak. Nemsokára életre hívják az előkészítő bizottságot, amelynek tagjai főleg a gazdakörből kerülnek ki. A körben sok szó esik a közös gazdálkodásról és elhatározták: a nyáron több termelőszövetkezetet felkeresnek majd, hogy a helyszínen ismerkedjenek meg a nagyüzemi gazdálkodással. /MTI/

-. -

Új egészségügyi intézmények épülnek Kazincbarcikán

Vid Szné -oz Bn 1955. május 23.

Az ötéves terv során a három községből várossá alakult Kazincbarcikán egy esztendeje kezdte meg működését az új, 40 ágyas kórház, valamint 3 körzeti orvosi rendelő.

Az új város egészségügyi hálózatának bővítésére ez-évből is jelentős összeget biztosítottak. A meglévő kórházi ágyak számát mintegy 50 százalékkal növelik. A megnagyobbodott kórház már teljes egészében el tudja látni a város betegeit. A járóbetegrendelés megjavítására új rendelőintézetet létesítenek. A rendelőintézet Röntgen készülékkel és különböző szakorvosi vizsgálókkal is ellátják. Ugyancsak a betegek jobb ellátására a negyedik körzeti orvosi rendelőt is felállítják.

A napokban megkezdtek az egészségügyi szűrőállomás építését is. A szűrőállomáson helyezik el a fertőtlenítőt, valamint a tüdőbeteg és a nemibeteg rendelőt. /MTI/

-. -

ko

MTI BELFÖLDI HIREK

B 11. kiadás 1955. május 23. 9 óra 17 perc

Példáson teljesítik beadásukat a sümegi dolgozó parasztek

Vid R/B/Szné No Bn 1955. május 23.

A felszabadulás tizedik évfordulójának tiszteletére indított begyűjtési versenyben Veszprém megye községei közül Sümeg került az első helyre. A sümegi dolgozó parasztek az év első négy hónapjában 36.4 százalékra teljesítették beadási tervüket és ezzel elnyerték a megyei pártbizottság, a megyei tanács és a megyei begyűjtési hivatal zászlait.

A sümegi gazdák a jutalom átvétele óta is élenjárnak a beadásban. Öt hónapra szóló sertésbeadási tervüket több mint 110 százalékra teljesítették, tojásból 166.6, baromfiból pedig 142.8 százalékos eredményt értek el. /MTI/

--

Új porcelánszobrokat hoz forgalomba a Herendi Porcelángyár

i Vid SL/fd/Szné Vg Bn 1955. május 23.

A Herendi Porcelángyár iparművészei több új figura megalkotásával bővítették az utóbbi időben a herendi porcelánszobrok választékát. Most készülnek az ismert herendi szobrász, Hanzáli Jenő "Hajdutánc" elnevezésű szobrának, Garányi József, a székely csüördögölő táncot megörökítő figurájának mintadarabjai. Megkezdtek Tóth János "Csikós" szobrának sorozatgyártását. Tóth János a gyár egyik részlegvezetője és egyben tervezője, aki fizikai munkából emelkedett jelenlegi posztjára. A "Toldi a bikával" című kompozíciója után ez már a második műve, amit tömegesen gyártanak Herenden.

∠ valamint

Herend új porcelánszobrai rövidesen forgalomba kerülnek. /MTI/

--

MTI BELFÖLDI HIREK

B 12. kiadás 1955. május 23. 9 óra 31 perc

A mezőgazdasági tudomány hírei

6 Vid R/B/Szné No Bn

1955. május 23.

Mésztűrő csillagfürtöt nemesítenek
Gyulatanán

A Nyírségi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet gyulatanyai gazdaságában több mint hetven-féle csillagfürttel kísérleteznek a kutatók. A tudományos dolgozók a többi között mésztűrő csillagfürt-fajták előállításán is fáradoznak. Eddig három ilyen csillagfürt-fajtát nemesítettek ki, amelyek különböző mésztartalmu talajokon is jól diszlenek. A hosszú kutatómunka eredményeként már a sárgavirágú édes csillagfürtből is rendelkeznek olyan törzsekkel, amelyek sikeresen tenyésztethetők a Duna-Tisza közötti meszes, homokos talajok nagyrésztén is.

Talajtani monográfia készül Miskolcon

Az Országos Mezőgazdasági Minőségvizsgáló Intézet miskolci talajlaboratóriumában megkezdtek Miskolc talajtani monográfiájának kidolgozását. A monográfia egyik feladata, hogy megállapítsa, milyen növényféléseket érdemes leginkább termesztetni. A monográfia felvételeit már megkezdtek, s az év végére elkészülnek a nagyszabású munkával.

i Kö

Öntözési bemutató a Mezőgazdasági Kiállításon

Az őszi Országos Mezőgazdasági Kiállítás másfél holdas öntözési bemutató telepén szépen halad a munka. A mérést bemutató parcelláin még márciusban elvetették a különböző keverékeket. Befejezték a répa és a rizs vetését is, s jelenleg a zöldségfélék palántáit nevelik. A telepen a látogatók megismerkedhetnek majd a korszerű öntözés különböző módszereivel.

Százötven állatorvos megbeszélése
a parazitális megbetegedésekről

Tolna, Somogy és Baranya megye állatorvosai ankéton beszélték meg a tüdőférgesség és a májmétely elleni védekezés módszereit. Az ankéton résztvevő százötven állatorvos előtt dr. Kotlán Sándor Kossuth díjas professzor tartott előadást.

/Foly t.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 13. kiadás 1955. május 23. *Bóra 50 perc*

/A mezőgazdasági. . . .folyt./ ö Vid R/B/Szné No Bn

Uj cseppköves barlangot : fedeztek fel Pécs mellett

Az Eötvös Loránd Tudományegyetem geológus hallgatói Pécs mellett új cseppköves barlangot fedeztek fel. A barlang, amelybe két hosszú vizalatti folyosós szakaszon jutottak, a régóta ismert márfai kőlyuk folytatásából nyílik. /MTI/

Ismét vásárolnak a földművesszövetkezetek bodzavirágot, csalánlevélet és hársvirágot

* Br/B/Gy No KM 1955. május 23.

Az Országos Gyógynövényforgalmi Szövetkezeti Vállalat az elmúlt években többszáz mázsá hárs- és bodzavirágot, továbbá csalánlevélet exportált.

Ezeket a cikkeket nyersen vagy szárazon az idén is felvásárolják a földművesszövetkezetek. A gyűjtés rövidesen megkezdődik. /MTI/

A monori járásban töltögetik az előcsíráztatott burgonyát

* SJ/Szb/Gy No KM 1955. május 23.

Test megyében Monor, Tabos, Ránkeve, Aszód, Vác és Gödöllő környékén többévtizedes hagyományai vannak már az előcsíráztatott burgonyatermelésnek. A területen már májusban nagyobb mennyiségű korai burgonyát visznek piacra a megye termelői. Az idén a kedvezőtlen időjárás miatt az újburgonya is késik. A termelőszövetkezetek és a gazdák most azon igyekeznek, hogy az idejében végzett jó minőségű munkával meggyorsítsák a növény fejlődését. Az előcsíráztatott burgonya első kapálását mindenütt befejezték és a monori járásban, ahol a burgonya vetésterületének 12 százalékán előcsíráztatott burgonyát tettek földre, a töltögetés nagy részét is elvégezték. /MTI/

Ko

B 14. kiadás

1955. május 23.

13 óra 55 perc

Megkezdtek működésüket a törzsnyultenyésztő telepek

i kö Gy No KM 1955. május 23.

A házinyul-tenyésztés fejlesztésére tíz megyei törzsnyultenyésztő telepet és fedezettő állomást állított fel a Földművelésügyi Minisztérium. A berendezett állomások keretében Balassagyarmaton, Békéscsabán, Berettyóújfalun, Gyöngyösön, Hodmezővásárhelyen, Jászberényben, Kisujszálláson, Pécsen, Szikszón és Szombathelyen a telepek megkezdtek működésüket. Az apaállatok használatát díjmentes. A törzstenyésztő telepeken tenyésznyulak vásárolhatók nemcsak pénzért, hanem nyersbőrért, gereznaért is. /MPI/

Az Uraiújfalusi Állami Gazdaság dolgozói a 35 mázas kukoricatermésért

Vid R Gy No KM 1955. május 23.

Vas májában az Uraiújfalusi Állami Gazdaság dolgozói elhatározták, hogy az idén elérik a holdankénti 35 mázas kukoricatermést. A gazdaságban összesen 145 holdan vetettek kukoricát állótrágyázott és őszel mélyen szántott talajba. A magot drótvezérlésű négyzetbe vető géppel tették földe s így a növényt géppel ápolhatják. Ugy szövik, hogy négyszer kápálna, de ha szükséges, ötször is megmunkálják. A gazdaság vállalásának teljesítése azt jelenti, hogy az idén 2175 mázas kukoricánál takarítanak be többet az előirányozottnál. A többlet termés értéke meghaladja a 130.000 forintot. /MPI/

Májusi tervüket is teljesítik a Béke utcai lakásépítők

SZB/SZ1 Gy Vg KM 1955. május 23.

A Béke utcai lakásépítők az elmúlt hónapokban szakaszról-szakaszra teljesítették előírt tervüket. Május második harmadának eredményei is igen biztatók: az építőipari brigádok 132 százalékos átterület érték el.

Hétfőn kezdett a lakótelepen kétszemes erővel indult meg a munka a májusi terv maradéktalan teljesítéséért.

/Folyt.köv./

ko

M I I B E L F Ö L D I H I R E K

B 15. kiadás

1955. május 23.

14 óra - perc

/Májusi tervüket is...folyt./ i SZB/Szl/ty Vg KM

Macsali Sándor kőműves brigádjának tagjai az utolsó rohamra indultak a két 16 lakásos lakóház külső vakolásán. Május végére megérték a vakolás elvégzését: a keddi műszak végére már elkészültek vele. A kiváló kőműves brigád - amely előző alkalommal alkalmazta az országban a külső vakoláson a gépi munkát - jó eredményekkel küzd a májusi terv teljesítéséért. Május elején még csak napi 300 méteres átlagot érttek el. Május második szakaszában az eddig kézbentartott gumitömítőket vízszintes csigasorra szerelték, s ezzel kiküszöbölték a nehéz fizikai munkát. Eredményük: napi 430 négyzetméteres átlag. Teljesítményük 190 százalékról 218 százalékra emelkedett. Marton József kőműves brigádja egy, júniusban átadásra kerülő lakóépületben az utójavításokat, simításokat végzi. Május elején 184 százalékról indultak, hétfőn már 194 százalékot teljesítettek. - Öt nappal hamarabb jöhetnek a festők és mázolók - mondotta Marton József - száz százalékos munkaterületet adunk át nekik.

/négyzet-

A kilenc lakóházból álló telepen hétfőn csak két brigád nem érte el a száz százalékos teljesítményt. Macsali Sándorék a déli órákig 220, Marton Józsefék 200 százalékot teljesítettek.

A Béke utcai lakótelepen eddig már 120 lakást adtak át a dolgozóknak. Június végére még 74, szeptember 15-re pedig újabb 56 lakást adnak át, amivel a lakótelep építése befejezést nyer. Az építőipari brigádok szakaszról -szakaszra, hónapról-hónapra teljesítik előírt tervüket, mert a harmadik negyedévben még nagyobb feladatot vár rájuk. A Flastyuk utcában többszáz új lakás építését kezdik meg és az új munkaterületen már úgy akarnak kezdeni, hogy ne maradjon adósságuk a Béke utcában./MTI/

Bővül a Szerencsi Csokoládégyár

i G6/Szl/ty II. KM 1955. május 23.

A Szerencsi Csokoládégyárban az év elején jelentős építkezésekhez kezdtek. A gyár új raktárral és 60 személyes öltöző-mosdóval bővül. Az új létesítményeket a jövő év elején adják át rendelkezésükre. A szociális beruházások közül leg hamarabb - június 30-ra - a fogorvosi rendelő készül el, október 31-re pedig 16 dolgozó béklyőzhet a most épülő 2-3 szobás lakásokba./MTI/

K

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 16. kiadás

1955 május 23

14 óra

perc

Időjárásjelentés

& Hné Bn A Meteorológiai Intézet jelenti május 23-án,
hétfőn reggel:

Hajnali fagyok

A sarkvidéki eredetű hideg légtömegek elárasztották nyugat- és Közép-Európát. Így szárazföldünk nagyrészen az évszakoz képest hűvös az idő. Franciaországban, Németországban, leszálló légmozgással, derült, száraz időjárás alakult ki. Kelet-Európában ezzel szemben továbbra is változékony, csapadékos az idő. A nappali felmelegedés Európa nagyrészen csak a 15 fokot érte el, Olaszországban, Spanyolországban és a Balkán-félszigeten azonban 20-25 fokos maximumok léptek fel.

Hazánkban vasárnap felhős, hűvös volt az idő, a Dunántulon és a Tiszántul egyrészen többfelé hullott kisebb eső, a lehullott csapadék mennyisége csak Makon és Battonyán haladta meg a 10 mm-t. A hőmérséklet napközben nyugaton 12-14, keleten 15-17 fokig emelkedett. Ma hajnalban a Dunántulon talajmenti fagyok voltak. Nagykanizsán, Pécsen és Tatabányán mínusz 3 fokos radiációs hőmérsékletet mértek.

Budapesten vasárnap a hőmérséklet napi középértéke 6.5 fokkal alacsonyabb, a légnyoás napi középértéke 2.8 mm-rel magasabb volt mint a sokévi átlag.

Budapesten hétfőn 12 órakor a hőmérséklet 10 fok, a tengerszintre átszámított légnyoás 769 mm, a lig változik.

Várható időjárás kedden estig: változó felhőzet, ma több helyen még futó eső, élénk, éjjel és holnap már mérsékelt szél. Erős éjszakai / : / talajmenti fagyok, a nappali felmelegedés kissé erősödik. / lehűlés /

Várható legalacsonyabb hőmérséklet ma éjjel: 0 - plusz 3, talajmenti fagyok, legmagasabb nappali hőmérséklet kedden 13-16 fok között, /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 17. kiadás

1955 május 23

15 óra 15

perc

Megjelent a piacon az idei sárgarépa és a kapor - 15.180 kiló
cukorborsó és 900 kiló cseresznye érkezett

i n.j./Szl No Hné BN

1955 május 23

Hétfőn reggel a Baranya megyei Nagyharányi és
Máriagyüdi Földművelőszövetkezetektől 15.180 kiló cukorborsó,
Kelebiáról pedig 900 kiló cseresznye érkezett a Nagyvásártelep-
re. Mokról az első sárgarépa- szállitvány, Szegedről pedig az
idei kapor jött meg.

Többi között piacra került még 40.000 esomó zöld-
hagyma, 10.500 kiló paraj és sóska, 340.000 faj saláta és 148.000
esomó retek./MTI/

Tilos a gabonavetések kaszálása

k Kő No Hné Bn

1955 május 23

Egyes helyeken, a fennálló tilalom ellenére, a rozs-
vetések egy részét lekaszálják és takarmányozás céljára felhasznál-
ják. E rendellenesség megszüntetése érdekében a földművelésügyi mi-
niszter és az állami gazdaságok minisztere együttes utasítást adott
ki, hogy az őszi gabonák /buzá, rozs/ zöld állapotban való levágása
- mind az állami gazdaságokban /kiszűrt, tan- és célgazdaságok-
ban/ mind a termelőszövetkezetek és az egyénileg termelők területén
tilos.

Azokon az őszi takarmánykeverékekkel bevetett táblá-
kon, ahol a vetés ritka - és ezért nagyobb zöldtakarmánytermés rem-
várható - a termelők minél nagyobb területet hagyjanak meg nagtor-
nyelésre./MTI/

B 18. kiadás

1955. május 23.

15 óra 20 perc

A kohé- és gépipar a mezőgazdaság gépesítéséért

t III/2zb/Sy II. Bn 1955. május 23.

A kohé- és Gépipari Minisztériumban hétfőn délután kiállítást nyitottak, amelyen bemutatják, hogy az elmúlt évek során a kohé- és gépipar miként járult hozzá mezőgazdaságunk gépesítéséhez.

Benkő László, a KGM mezőgépipari igazgatóságának vezetője a kiállítás megnyitásán hangsúlyozta, hogy a felszabadulás előtt hazánkban nem volt jelentős mezőgépgyártás, mert - a hárommillió holdos hazájában - a dolgozó parasztságot tekintették a legolcsóbb gépeknek. A felszabadulás után merőben megváltozott a helyzet. A szovjet tapasztalatok felhasználásával megkezdődött a korszerű mezőgazdasági gépek gyártása. Benkő László a fejlődés szemléltetésére elmondotta, hogy 1953-ig csupán 525 traktor-éséplőgépet gyártottak, 1953-tól 1955-ig ez a szám már 3896-ra emelkedett. Míg az 1953 előtti időben összesen 1797 háromvesu akét adtak át a mezőgazdaságnak. A fejlődést jól szemlélteti éplőgépgyártásunk is. 1953-ban 40 éplőgép készült, míg a múlt évben és ebben az évben 1000 éplőgépet gyártottunk, illetve gyártunk. A mezőgépipari igazgatóság vezetője elismerte az elért a mezőgépi Tervező Iroda dolgozóinak munkáját, akik 5 év alatt 134 új mezőgazdasági gép konstrukcióját készítették el, amelyek nagyrészt már sorozatban gyártják üzemünk. A mezőgépi iparágra az elkövetkezendő időkből is ériási feladatok várnak. Nemcsak fejleszteni kell a jól bevált géptípusok gyártását, hanem ezeket tökéletesíteni is kell. Fontos növénykultúra komplex gépesítését felülvizsgálva - mondták Benkő László - megállapítottuk, hogy újabb 154 féle új típusú mezőgazdasági géptervezés, kikísérletezése és gyártása válik szükségessé.

Ezután a résztvevők a kiállítás terméiben megtekintették a mezőgépiparunk tízéves fejlődését bemutató kiállítást, majd megtekintették a mezőgépipar munkáját bemutató filmeket. A kiállítást a látogatók számára naponta 9 órától 16.30 óráig tartják nyitva. /MII/

S

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 19. kiadás

1955 május 23

75 óra 25 perc

Ujabb külföldi tudósok érkeztek az Akadémia nagygyűlésére

1 Bc/Tr KC Hné Bn

1955 május 23

A Magyar Tudományos Akadémia nagygyűlésére Budapestre érkezett Teng. Su-csiung, a Kínai Tudományos Akadémia Mikológiai és Fitopatológiai Laboratóriumának helyettes igazgatója. A Lengyel Tudományos Akadémia képviselőjében Stanislaw Mazur akadémikus, matematikus és Bogdan Sachodolski, a Lengyel Tudományos Akadémia társadalomtudományok osztályának tagja, a Román Tudományos Akadémia képviselőjében Nicolae Lupu akadémikus, belgyógyász és Jorgu Jordan akadémikus, nyelvész, a Csehszlovák Tudományos Akadémia képviselőjében J. Vesetko akadémikus, vegyész, A. Mraz akadémikus és felesége, irodalomtörténészek érkeztek meg. A nagygyűlésen résztvevő második bolgár küldött, Radev Nedelcsev, anatólógus ugyancsak megérkezett Budapestre. /MTI/

Vasipari ujitók tanácsadó szolgálata

1 TP/Szb NL Hné Bn

1955 május 23

A Vas- és Fémipari Dolgozók Szakszervezetének Központi ujitóbizottsága fokozottabb mértékben akar gondoskodni az ujitók munkájának segítéséről, ezért minden szerdán a vasas szakszervezet műszaki klubjában /VIII. Baross utca 90/ 14 órától 19 óráig tanácsadó szolgálatot tart. A tanácsadó szolgálatot az üzemi szakszervezeti ujitóbizottságok tagjai és a nagyüzemek legjobb ujitási előadói látják el. /MTI/

Megkezdődött a VIT-versenyre készülő énekesek hazai döntője

t Tom/Szl -cz Hné Bn

1955 május 23

A Magyar Zenművészek Szövetségében hétfőn délután megkezdődött a VIT-versenyre készülő fiatal énekesek hazai döntője. A hazai döntő első napján 16 énekesnőt és énekest hallgatott meg a zsűri, amelynek tagjai főiskolai és szakiskolai tanárok. A meghallgatásokat kedden folytatják. /MTI/

Megkezdődött a Magyar Tudományos Akadémia 1955. évi nagygyűlése

t Bo-MS-Fm/Sy KC IM 1955. május 23.

Hétfőn délután az Akadémia díszteremében tartott együttes ülésen megkezdődött a Magyar Tudományos Akadémia 1955. évi nagygyűlése.

Az ülésen megjelent Garó Ernő, a Magyar Dolgozók Értéktársaság Politikai Bizottságának tagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, Rónai Gábor, az Országgyűlés elnöke, Nagy Dániel, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnökhelyettese. Ott volt az MD Létszemponti Vezetősége és a Minisztertanács több tagja, a Magyar Tudományos Ülés nagyszámu kiváló képviselője.

Résztvettek az ülésen az Akadémia nagygyűlésére hazánkba érkezett külföldi tudósküldöttségek tagjai. Jelen volt az ülésen több budapesti diplomáciai képviselő vezetője és tagja.

Az ülést Rusznayk István Kossuth-díjas, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke nyitotta meg. Üdvözölte a megjelenteket, a külföldi küldötteket, majd bejelentette, hogy az Akadémia Tudományos Intézet levélben kívánta jó munkát a nagygyűlésnek.

- Akadémiánk újjászervezőbizottsága nagygyűléseink egyre inkább a hazai tudomány ünnepe eseményévé válnak, amelyeken nemcsak az Akadémia tagjai vesznek részt, hanem a tudományos és a termelő munka ezen szíves résztvevői is, akik az Akadémia körül csoportosulnak, - mondotta.

Az idei - CXIV. - nagygyűlésünk még az eddigieknél is nagyobb ünnepi jelleggel bír. Hazánk fejlődésének, népünk életének és tudományos munkáinak egészen rendkívüli periódusába esik.

- Ebben az esztendőben büszkén és megelégedéssel tekinthetünk vissza első öt éves tervünk befejezésére, amely jelentős lépés a vitte előbbre hazánkat a szocialista iparosítás és a kulturális felemelkedés útján. Az idei esztendő az, amikor egyre határozottabban rajzolódik ki a második öt éves terv körvonalai, amelynek tudományos részét nekünk kell még az idén kidolgozni.

A továbbiakban hangsúlyozta, hogy nemcsak hazai viszonylatban nagy jelentőségű az idei év és különösen az elmúlt hetek és hónapok, hanem a nemzetközi események szempontjából is.

- Egyre világosabbá válik, hogy az aróflány szaknak az idején van, akik a dolgozó nép százmillióinak akaratára támaszkodnak és nem azoknál, akik a kizsákmányolás, az elnyomás és a butítás eszközeivel próbálják a minden tisztességes emberben mélyen gyökerező lázvágyat elnyomni.

/Folyt. köv./

B 21. kiadás 1955. május 23. 15 óra 35 percre

/Munkaadótt a Magyar Tudományos Akadémia...1.folyt./ t 50-15-Fm/Gy
LC MM

- Mindezen fontos eseményeken tal az idei nagygyűlésünknek különleges jelentőséget ad az a körülmény, hogy olyan időpontban esik, amely ünnep minden hozzáját szerető magyar ember számára: hozzánk felszabadulásunk 10. évfordulója esztendőjére. Akadémiánk külön ünnepi ülésen múltatta felszabadulásunk nagy jelentőségét.

- A tíz év előtti események felidézése, valamint a 10 év óta lezajlott küzdelmeknek eredménye, de még nehézségeknek és hibáknak feltárása is erőt és bizakodást ad minöny újunknak a további munkához. Ezek az érzések állandóan élnek bennünk és éppugy nem felekednek meg, mint a közönet és a hála érzése demnogy barátunk, a Szovjetunió iránt. Érzésünk állandó voltát bizonyítja az is, hogy az idei nagygyűlésünk szintén a felszabadulás emlékének a jeleiben fog lezajlani.

- A magyar tudomány előtt óriási lehetőségek állnak, éppugy, mint hozzánk és egész dolgozó népünk előtt, - hangoztatta kifejezésül Rusznák István. - Soha nem forjuk elfelejteni, hogy ez a fejlődés milyen mélypontról indult ki és kiknek köszönhetjük azt, amit elértünk és a jövőben elérünk. Az idei nagygyűlésünk legyen annak a gondolatnak a szimbóluma. Mutassuk meg az egész világnak, hogyan fejlődik egy szabad nép, amely egy nagy közösség tagjaként a Szovjetunió, a népi kina és a barátai népi demokráciák körében kemény munkával, a jövőbe vetett hittel, érvényesíteni tudja mindazt a lehetőséget, amelyet számára a béke biztosít.

Ezután J.N. Pavlovszkij akadémikus, zoológus, a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának küldöttségének vezetője szólalt fel:

- Engedjék meg, hogy a Szovjetunió Tudományos Akadémiájának nevben melegen üdvözlöjjen a Magyar Tudományos Akadémiát nagygyűlése alkalmából, - mondotta többi között. - A szovjet tudósok szívből kívánnak a testvéri Magyarországi tudósainak sok sikert hozzájuk és az egész haladó emberiség érdekében kifejtett alkotómunkásságukban.

- A szovjet tudomány művelői örömmel könyvelek el és kellően értékelik a magyar tudósoknak az egész világ tudomány fejlődéséhez tett hozzájárulását.

/folyt. köv./

B 22. kiadás

1955. május 23.

15 óra 40 perc

/Mozdított a Magyar Tudományos Akadémia...2.folyt./ t. Bo.-MS.-Fm./ by
KC LM

- Igen örvendet a tudományos együttműködés és kapcsolatok megszilárdulása és további kiterjedése a Szovjetunió és a Magyar Népköztársaság tudósi között. A szovjet és a magyar tudósok alkotó kapcsolata immár tradícióvá vált és mint ilyen, jelentős mértékben hozzájárult országaink tudományának fejlődéséhez. A szovjet - magyar tudóscserék bőszerűtlen népeink baráti és kulturális kapcsolatát erősítik.

- Fejlődnek és erősödnek a megbonthatatlan szovjet - magyar barátság, marx-engels-lenin-isztálin győzedelmes zászlaja alatt. Fejlődnek és erősödnek a szovjet és a magyar tudósok baráti kapcsolata!

A Német Tudományos Akadémia nevében Erich Correns akadémikus köszöntötte a nagygyűlést.

- Nagy megtiszteltetés számomra, hogy a Magyar Tudományos Akadémia nagygyűlése alkalmával én tolmazkodhatom a berlini Német Tudományos Akadémia legjobb kívánságait. Megállapítjuk, hogy a két akadémia között a múltban is mindig fennálló jó és baráti kapcsolatok az utóbbi időben még jobban megerősödtek és elmélyültek.

- A mi akadémiánk, amely összesen hat intézmény, különösen nagy jelentőséget tulajdonít a többi akadémia barátságának és segítségének, mert hazám áldatlan kettősztottsága benne is élesen tükröződik vissza. A német kérdések békés rendezése akadémiánk szempontjából is életkérdés. Ezért végtelenül halálosak vagyunk minden segítségért és támogatásért, amelyben a Magyar Tudományos Akadémia részéről is részvételünk.

Azzen Hadzsiolov, a Bolgár Tudományos Akadémia főtitkára, a Magyar Tudományos Akadémia külső tagja üdvözlésében többi között a következőket mondotta:

- A Bolgár Tudományos Akadémia nagy érdeklődéssel figyeli a magyar tudományos élet eredményeit és a Magyar Tudományos Akadémia sikereit, amelyek szintén örömmel töltik el a bolgár tudósokat. Örömmel hallgatunk azokról az eredményekről, amelyeket a tudomány-szervező és tudományos kutatóterületén a Magyar Tudományos Akadémia az elmúlt években elért.

- Hozzánehezül a Magyar Népköztársaság szociálist építő munkáját elősegítő gyümölcsöző határozatokat. Szolgálják ezek a határozatok az állandóan erősödő testvéri együttműködést és kölcsönös segítséget a népi demokráciák tudományos akadémiai és napi között, amely Szovjetunió mellett az egész világ békéjéért folyó harc megerősödése érdekében.

/folyt.köv./

B 23. kiadás

1955 május 23

15 ór 40

perc

Hogyan emelkedett egy órával a főtengelycsapok normaidője a MÁVAG Szivattyúgyárban ?

1 SL/Szl NL Hnó Bn

1955 május 23

Dajka Lajos, a MÁVAG Szivattyúgyár főtengelyesztergályosa igen szívesen készíti a kompresszorok főtengelyeinek a csapjait, mert a hosszú gyakorlat egyre könnyebbé teszi számára ezt a munkát. A 321 perces normaidőből mind többet takarít meg és az utóbbi hónapokban már a 170-180 százalékot is elérte, keresete pedig 1600, sőt 1800 forintra ugrott. Új felajánlást is tett a tengelycsapok munkaidőjének további csökkentésére, a minőség javítására.

A felajánlás teljesítésére azonban egész mostanáig nem kerülhetett sor. Különböző szervezési hibák és a kovácsológyár késedelmes szállításai miatt ugyanis a tengelycsapok nyersanyagát csak akkor kapta meg Dajka Lajos, amikor már egy sor más igen sürgős munkája is összegyűlt, így ezt a régi munkáját kénytelen volt átadni más dolgozóknak.

A szervezetlenségnek és a késői szállításnak nemcsak Dajka Lajos, hanem a gyár bérslapja is kárát látja. Az üzemenk nincs több hasonló szabad gépje és ezért a munkára új műveletterveket kellett kidolgozni. Mindez, amit eddig Dajka Lajos egy gépen végzett el, most csucesztergéspródot, furugépet és vésést vesz igénybe. A műveletek szétforgácsolódása és a gyakorlatlanság persze az eddiginél nagyobb munkaidőt kíván. Arra a munkára, amit Dajka Lajos az előírt 321 perc helyett 200 perc alatt is könnyen elvégzett, most 300 percet utalványoztak, mivel évekint többszáz ilyen alkatrész készül a Szivattyúgyárban és a MÁVAG-ban, még sok más hasonló eset is előfordul, 10.000 forintokat emészt fel a gyárban a pontatlan szállítás és a munkák helytelen elosztása.

A gyár vezetői most intézkedési tervet dolgoztak ki ezeknek a hibáknak a megszüntetésére. A tervet napokra bontották fel és minden műhelytől mindennap megkövetelik, hogy a tervben szereplő alkatrészeket pontosan adja át a továbbfeldolgozó üzemrészeknek. A műveletterveket is fokozatosan felülvizsgálják. A munkát úgy egyszerűsítik, hogy minden alkatrészt olyan gépen készítsenek, ahol az a leggazdaságosabb. Így a főtengelycsapok legközelebbi sorozata is újra Dajka Lajos főtengelyesztergályos gépére kerül. /MTI/

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B.24. kiadás

1955 május 23

15 óra 45 perc

Több község és termelőszövetkezet kollektíven vesz részt a nyiregyházi békekölesön sorsoláson

i Vid Vg Hné KM

1955 május 23

Szabolcs-Szatmár megyében megkezdődtek az előkészületek az első békekölesön nyolcadik sorsolásra, amelyet május 27 és 30 között rendeznek meg Nyiregyházin, a dohányfermentáló gyár kulturtermében. A dohányfermentáló, amelyet az ötéves terv során helyeztek üzembe, ünnepi díszítést ölt erre az alkalomra.

A napokban megalakult a 13 tagú sorsolási bizottság, amelybe a megye legobb ipari, mezőgazdasági és értelmiségi dolgozóit választották.

Az eddigi állami békekölesön-sorsolások alkalmával Szabolcs-Szatmár megye dolgozói több mint 32 millió forintot nyertek, illetve kaptak vissza. Érthető, hogy a nyiregyházi sorsolás elé is nagy várakozással tekintenek a dolgozók. A megye minden részéből üzemek, vállalatok, termelőszövetkezetek és falvak egész sora jelentette már, hogy a dolgozók kollektíven részt akarnak venni a békekölesön-sorsoláson. Külön meghívják azokat a dolgozókat, akik az előző állami békekölesön-sorsoláson nagyobb összeget nyertek. Úgy számítják, hogy a sorsolási nap előtt mintegy 25.000 ember fordul majd meg a dohányfermentáló gyár kulturtermében. Az OTP és a SZOT a nagyobb üzemekben, vállalatoknál és hivatalokban ezeken a napokon sorsolási tanácsadói szolgálatot szervez. A nyiregyházi pedagógusok karületi bizottsága pedig tervbe vette, hogy a nagyobb nyeremények boldog tulajdosait a lakásukon, vagy a munkahelyükön még azon a napon felkeresi és felköszöntik a város uttorói./MTI/

A rádió közvetítést ad az Országgyűlésről

k VI/Szl -cz H é Bn

1955 május 23

A rádió - a kiadott műsoron eltérően - szerdán, május 25-én a Kossuth-rádió 20 órától körülbelül 22 óráig közvetítést ad az Országgyűlés üléséről./MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 25. kiadás

1955 május 23

15 óra/15 perc

Magyar tudósok utaztak külföldre

k MTA % Szné FC Hrá Bn 1955 május 23

Entz Béla kandidátus a Magyar Tudományos Akadémia tihenyi Biológiai Kutató Intézetének megbízott igazgatója a magyar-lengyel műszaki tudományos együttműködés keretében, a Magyar Tudományos Akadémia küldöttként hat hétre a Lengyel Népköztársaságba utazott a hidrobiológia tanulmányozására.

Stenzinger László aspiráns, Kuzmiák Miklós, a Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézetének tudományos munkatársa és Foth Mihály, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem adjunktusa, a magyar-belgár kulturális egyezmény keretében, a Magyar Tudományos Akadémia küldöttként egyhónapos tanulmányutra a Belgár Népköztársaságba utaztak./MTI/

Herangozó Gyula kiváló művész

k Fm/Fm KC Hné Bn 1955 május 23

a Magyar Állami Operaház koreográfusa és asszisztense, Homala Irén május 22-én a Csehszlovák Köztársaságba utazott a "Készkenő" című balett poszonyi bemutatójának előkészítésére./MTI/

Elutazott a koreai kulturális küldöttség

k Fm/Fm KC Hné Bn 1955 május 23

a hazánkba tanulmányutra érkezett koreai kulturális küldöttség - Pak Csad Szen, a koreai Kulturkapcsolatok Hivatalának vezetője, Hon Den Szin balett-művész, Li Den Jen zeneszerző és Ken Hjo Szun konzervatóriumi tanár visszatért a koreai Népi Demokratikus Köztársaságba./MTI/

Ko

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 25. kiadás

1955 május 23

15 óra

perc

Magyar tudósok utaztak külföldre

k MTA % Szné FC H-á Bn 1955 május 23

Entz Bálint kandidátus a Magyar Tudományos Akadémia tihenyi Biológiai Kutató Intézetének megbízott igazgatója a magyar-lengyel műszaki tudományos együttműködés keretében, a Magyar Tudományos Akadémia küldöttként hat hétre a Lengyel Népköztársaságba utazott a hidrobiológia tanulmányozására.

Stenczinger László aspiráns, Kozma Miklós, a Magyar Tudományos Akadémia Mezőgazdasági Kutatóintézetének tudományos munkatársa és Toth Mihály, a Gödöllői Agrártudományi Egyetem adjunktusa, a magyar-belgár kulturális egyezmény keretében, a Magyar Tudományos Akadémia kiküldöttként egyhónapos tanulmányutra a Belgár Népköztársaságba utaztak./MTI/

Herangozó Gyula kiváló művész

k Fm/Fm KC Hné Bn 1955 május 23

a Magyar Állami Operaház koreográfusa és asszisztense, Homala Irén május 22-én a Csehszlovák Köztársaságba utazott a "Keszkenő" című balett pozsonyi bemutatójának előkészítésére./MTI/

Elutazott a koreai kulturális küldöttség

k Fm/Fm KC Hné Bn 1955 május 23

A hazánkba tanulmányutra érkezett koreai kulturális küldöttség - Pak Csad Szen, a koreai Kulturkapcsolatok Hivatalának vezetője, Hon Den Szin balett-művész, Li Den Jen zeneszerző és Ken Hjo Szun konzervetörumi tanár visszatért a koreai Népi Demokratikus Köztársaságba./MTI/

Ko

Hétfőn megkezdődtek a kulturális seregszemle budapesti döntőjének előkészületei

MI/Tr/ty -cz Bn 1955. május 23.

A kulturális seregszemle során a fővárosban több mint 800 művészeti együttes és mintegy kétezer egyéni versenyző mutatkozott be Budapest közönságének az elmúlt két és fél hónap alatt. A kerületi döntők győztesei a DISZ budapesti bizottságának irányításával most nagyszabású fővárosi bemutatóra készülnek.

A budapesti bemutatóra javasolt együttesek kiválogatása hétfőn délután megkezdődött. A Vasas Székházban a táncosok az Állami Népi Együttes székházában a kórusok, a József Attila Gimnázium kulturtermében a színjátások mutatták be műsorukat a bírálóbizottságnak. Kedden és szerdán újabb táncegyüttesek és énekkarok lépnek a zsűri elé a Vasas Székházban, illetve az Állami Népi Együttes otthonában. A színjátások többi csoportjai közül kedden Budapest Főváros Tanácsa kulturtermében, szerdán a XIII. kerületi Rákóczi Mátyás kulturházban választják ki a bemutató szereplőit. A legkiválóbb énekes-szólíták részre szerdán a köztársaság-téri Petőfi kulturotthonban, a szavalkók részére ugyancsak szerdán a DISZ budapesti bizottságának székházában rendeznek válogató versenyt.

A zsűri által kijelölt művészeti együttesek és szólíták a június 11-13. között rendezendő nagyszabású fővárosi bemutató során négy színpadon lépnek a közönség elé legszebb műsorokkal. Az ének- és a zenekarok, táncegyüttesek, valamint az egyéni versenyzők eddig is szép sikertörténetet számlálnak bemutatására június 11-én, szombaton a X. kerületi Csajkovszkij-park szabadtéri színpadán és az RM Művek szabadtéri színpadán, továbbá 12-én, vasárnap a Magyar Állami Operaház margitszigeti szabadtéri színpadán kerül sor, 13-án, hétfőn pedig a színjátások csoportok mutatják be tudásukat Budapest Főváros Tanácsa kulturtermében.

Vid Ha

A seregszemle vidéki hírei

Az ország több vidékén már befejezéshez közeledik a magyar ifjúság felszabadulási kulturális seregszemléje. Tota-
bányán 30 együttes vett részt a kétnapos városi seregszemlén.
A csoportoknak csaknem fele lép majd színpadra a megyei bemutatón.

M Székesfehérváron a szólóénekesek és hangszeres szólíták zeneesten adtak számot tudásukról. Az est, amelyet a közönség nagy elismeréssel fogadott, számos új tehetségre hívta fel a bírálóbizottságban részvevő zenei szakemberek figyelmét.

/Folyt. köv./

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 27. kiadás

1955 május 23

15. évfolyam

perc

/Hétfőn megkezdődtek...folyt/ i HI/Tr -cz Hné Bn

Hajdu-Bihar megyében csaknem nyolcezer fiatal vett részt a seregszemlén. Befejeződtek már a járási és a városi bemutatók, s a legjobb csoportok és egyéni versenyzők a június 12-én Debrecenben rendezendő megyei seregszemlére készülődnek.

Az elmúlt napokban rendezték meg a kulturális seregszemle Somogy megyei bemutatóját. A megyében az elmúlt hónapok során több mint 23.000 kulturális mérte össze erejét - kis uttörőtől a 80 éves mesemondóig. A verseny felpezsdítette a megye kulturális életét. A seregszemle előtt 392 - és 762 művészeti együttes dolgozik Somogyban./MTI/

Hétfőn délelőtt nyílt meg Zalaegerszegen a Dunántul legmodernebb butorüzlete

Vid NL Hné Bn

1955 május 23

Hétfőn nyílt meg Zalaegerszegen a mintegy 200.000 forint beruházással létesített új butorüzlet. Az üzletben a Német Demokratikus Köztársaság a csehszlovák és a magyar butoripar legszebb termékei találhatók. Az új üzletet, mely a Dunántul legszebb butorüzlete, már a megnyitás után sokan keresték fel./MTI/

Elkészült az első magyar gyártmányu tengerrjáró-személyszállító hajó a Gheorghiu-Dej Hajógyárban

i SL/Szb NL Hné Bn

1955 május 23

A Gheorghiu-Dej Hajógyárban elkészült az első magyar gyártmányu tengerrjáró-személyszállító hajó. A hajó korszerű berendezése, a minden kényelemmel felszerelt hálófülkék, étkezőtermek, ténchelyiség gyönyörű kivitele a gyár mérnökeinek és hajóépítőinek gondos, szívvél-lélelkel végzett munkájáról tanuskodik.

Az új hajó a Lengyel Népköztársaság részére készült.

/MTI/

A Mátravidéki Erőmű dolgozóinak levele a pélyi parasztokhoz

1 Vid Vg Hné KM

1955 május 23

A Mátravidéki Erőmű dolgozói megtudták, hogy

a hevesi járásban lévő Pély község dolgozó parasztsága tavaly és az idén is elmeredt a beadás teljesítésében. Az is tudomásukra jutott, hogy már eddig 61 mázsa sertéssel, 182 mázsa vágómarhával, 220 hektár liter tejjel, nyolc mázsa baromfival és 10 mázsa tejással tartoznak államunknak. Az erőmű dolgozói levelet írtak a pélyiaknak, amelyben felszólítják őket az állam iránti kötelezettség teljesítésére.

Levelükben többi között ezeket írták: "Tudjuk, hogy a felszabadulás óta volt már olyan idő, amikor a begyűjtési versenyben kiváló eredményt értetek el és volt idő, amikor a Minisztertanács vándorzászlaját is elnyertétek. Most azonban súlyos an elmaradtatok a beadással, ami komoly nehézséget jelent az ipari munkásság ellátásában, az ipari tervek teljesítésében. Munkátokhoz az ipar biztosítja a jó mezőgazdasági gépeket, közszükségleti cikkeket, melyből már bőven áll minden rendelkezésetekre. Mi a számotokra a jobb életet jelentő áramot, a fényt, a kulturát állítjuk elő és juttatjuk el hozzátok. Biztosítjuk a zavartalan villamosenergia-ellátást. A számtalan község és város mellett, csupán Heves megyében 20.000 újonnan bekapcsolt lakásba adunk áramot a lámpákhoz, a rádióhoz, vasalóhoz és a mezőgazdasági kisgépek meghajtásához. Biztos felháborodnátok, ha utcáitokon, vagy házeitokban, amikor a kapcsolók után nyúltok, nem gyulna ki a fény, nem indulnának a motorkák, vagy nem melegedne a vasaló. Joggal várjátok ezt tőlünk, szövetségeseitektől, hogy ilyen nem forduljon elő és mi ezt biztosítjuk is a számotokra."

Az erőmű dolgozói ezután az ez évben elért eredményekről számolnak be a pélyi dolgozó parasztnak és megírják, hogy jó munkájuk eredményeként csupán egy hónap alatt négymillió kilowattóra energiát termeltek terven felül, amely Pély község villamosenergia-szükségletét több mint 30 évig biztosítaná.

A levél végül így fejeződik be: "Vállalt kötelezettségeinknek és a ránk háruló nagy feladatoknak csak akkor tudunk eleget tenni, ha ti is teljesítitek állam iránti kötelezettségeteket, teljesítitek a beadási tervet. Ha behozzátok elmaradásotokat, ezzel elősegítitek, hogy az ipari munkások asztalára több hús, zsír, tej és vaj kerüljön. Közös munkával, kötelezettségeink teljesítésével erősítsük a munkás-paraszt szövetséget, gazdagítsuk szép hazánkat, ami egész dolgozó népünk életszínvonalának emelését jelenti." /MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 39. kiadás

1955 május 23

16 óra 25 perc

Rendkívüli eredmény a tatai bányai V/A kísérleti akna elővívásán

Vid NL Hné Bn 1955 május 23

A szénbányászokban az egyik legfontosabb feladat az elővívások gyorsabb kihajtása, megoldására több bányában folynak kísérletek, így a tatai bányai V/A kísérleti aknában is. Legutóbb az 5-ös számú csapat elővívásán milliszekundumos robbantást alkalmazott és az ilyenkor kitermelt szén - igen jó szervezéssel - a kőszálla-kisrakodógéppel rakták a gumiszállító szalagra. Így elérték, hogy robbantás után nem kellett füstre várniuk és nem kellett fűrészes hosszú munkát eltölteniük a kézirekádással.

Az 5-ös számú csapat május 16-tól 22-én reggelig 70 métert haladt előre elővívásán, a másutt átlag egy hónap alatt elért 50 méteres előrehaladással szemben. A kísérleti során megbizonyosodott, hogy a milliszekundumos robbantás összekapcsolása a gépi rakodással rendkívüli eredményeket hozhat. /MTI/

Új galvanizáló műhely készül a pápai Elekthermax Gyárban

Vid NL Hné KM 1955 május 23

A pápai Elekthermax Gyárban új galvanizáló műhelyt rendeznek be. Az új üzemrész, amely a réginél kétszeresre nagyobb kapacitású, feleslegessé teszi, hogy a gyárban készülő villamos tömegcikk tekintélyes részét Budapestre szállítsák krumosztani. Így évente 600.000 forintot takarítanak meg. A pápai Elekthermaxban ez már a harmadik üzemrész, amelyet viszonylag csekély beruházással nagy megtakarítások előzésére építettek fel. /MTI/

A baranyai Ünnepi hetek

Vid HA -cz Hné Bn 1955 május 23

Szerén Szigetvárott vasárnap nyílt meg a Zrínyi-hét. Szigetvár hősvédőjéről ezen a napon nevezték el az új helyiségekben megnyitott vármuzeumot és a helybeli gimnáziumot. /MTI/

II

/Munka kezdődött a Magyar Tudományos Akadémia...3.folyt./ t. Bc-Mb-Fm/Gy
KC KM

A nagy tapszal fogadott üdvözlések után Friss István, az Akadémia levelező tagja tartott előadást népgazdaságunk fejlesztésének üteméről.

Bevezetőben megállapította, hogy államunk kézen tartja a gazdasági élet kulcspozícióit, a termelőeszközök zömét. A dolgozó lakosság többsége állami üzemekben és intézményekben van alkalmazva. Az állam messzemenően segíti és befolyásolja a szövetkezeteket, amelyek kezében szintén jelentékeny mennyiségű termelőeszköz van és gazdasági jellegű intézkedéseiben befolyásolja a magánkézben lévő gazdaságot is. Mindez lehetővé és egyúttal feltétlenül szükségessé is teszi, hogy az állam körültekintő gondossággal gazdálkodjék a rendelkezésre álló munkaerővel, az összes anyagi erőforrást úgy irányítsa elosztani, illetve felhasználni, ahogy ezt a dolgozó nép érdeke, a szocializmus építésének ügye megköveteli.

- Tervezgazdálkodást kell tehát folytatnunk. Ez azt is magában foglalja, hogy a gazdasági élet növekedését, kiterjedését terveznünk kell. Mi több: ez a feladat nem is csupán egy feladat a sok közül, hanem egyik legfontosabb feladatunk. A szocialista társadalom legfőbb célja a dolgozók életszinvénelének állandó, következetes emelése. Az életszinvénel emelése pedig elősorban - bár tevérlől sem kizárólag - az anyagi javak fogyasztásának növekedését jelenti. Az anyagi javak fogyasztásának növekedése viszont csak növekvő, fejlődő gazdaságban, a termelés kiterjesztése alapján lehetséges.

- Azzal a kérdéssel, hogy népgazdaságunk milyen ütemben fejlődik, az az ütem milyen tényezőktől függ, nálunk most annyiival is időszerűbb foglalkozni, mert az utóbbi időben - mint erre pártunk Központi Vezetőségének márciusi határozata is rámutatott - fejlődés helyett bizonyos egyhelybentopogás, sőt egyes helyeken visszaesés volt tapasztalható. Ezért gazdasági fejlődésünk egyes kérdéseit egész közvéleményünk érdeklődését felkeltették. Szólalkörök foglalkoztatott a nehéz- és könnyűipar, valamint a mezőgazdaság fejlődéséről, a munka termelékenységéről, az önköltség alakulásáról sok helyen folyó vita. Mindezek a kérdések összefüggnek a bennünket itt foglalkoztató kérdéssel: népgazdaságunk fejlődési ütemének kérdésével. Míg az az utóbbi kérdés azonban nem volt külön vizsgálat, vagy vita tárgya.

/Folyt. köv./

B 31. kiadás

1955. május 23.

16 óra 25 perc

/Megkezdődött a Magyar Tudományos Akadémia...4.folyt./ t. H. - M. - F. M. / Gy
K. C. K. M.

- A termelés kibővítése úgy lehetséges, ha egyrészt erre a célra szolgáló termeléseszközök /épületek, gépek, nyersanyag, stb./ másrészt az újabb termelésbe lépő munkások számára megfelelő fogyasztási cikkek állnak rendelkezésre. A termelést tehát úgy kell tervezni, hogy a nemzeti jövedelem egy része ilyen, a termelés bővítését lehetővé tevő termékekben álljon rendelkezésre. Mekkora legyen ez a rész? Ennek eldöntésénél két szélsőség között kell megtalálni a helyes megoldást. Az egyik szélsőség, hogy a társadalom a nemzeti jövedelem egész növekedését közvetlen fogyasztásra fordítja, semmit sem hagyva a termelés bővítésére. A másik szélsőség, hogy a társadalom a nemzeti jövedelem egész növekedését a termelés bővítésére fordítja. Nyilvánvaló, hogy mind a két szélsőség ellentétben áll a szocializmus alaptörvényével. Abban az esetben ugyanis, ha a nemzeti jövedelem növekedéséből semmit sem fordítanak a termelés bővítésére, a szükségletek kielégítése a következő időszakban nem nőhet, vagy csak a társadalom bizonyos fokú elszegényedése árán nőhet. Abban az esetben viszont, ha a nemzeti jövedelem egész növekedését a termelés kibővítésére fordítják, a szükségletek kielégítése az adott, tehát a nemzeti jövedelmet szolgáló időszakban nem nőhet az előző időszakhoz képest.

- Azt a kérdést, hogy a két szélsőség között hol van a helyes megoldás, a társadalomnak sokoldalú megfontolások alapján kell eldönteni.

- Az egyik tényező, amely népgazdaságunk fejlesztésének ütemét döntően befolyásolja, a termelés fejlesztését szolgáló felhalmozás aránya a nemzeti jövedelemhez.

- A társadalmi termékek és ezen belül a nemzeti jövedelem növekedésének két forrása van: egyrészt a termelésre fordított munka/mennyiségének növekedése, másrészt a munka termelékenységének fokozása, - állapította meg Fricskó István, majd lezögezte: a termelés növelésben nálunk nagy és növekvő súlyú esik latba a termelékenység emelkedése.

- A termelékenység fokozásának a dolog természetéből kifolyólag nincs felső határa. Társadalmi termelés esetén a munka termelékenysége még új gépek, vagy termelési módszerek bevezetése nélkül is állandóan nő, a munkások szakmai színvonalának, begyakorlottságának, hozzáféréseinek emelkedése és az ebből adódó apró javítások, tökéletesítések felhalmozódása révén, továbbá a tanakosabb energia-, anyag-, nyersanyagfelhasználás, a jobb szervezés következtében.

/Előzet. közl./

/Megkezdődött a Magyar Tudományos Akadémia...5.folyt./ t Bc-MJ-Fm/Gy
KC KM

A munka termelékenységének igazán gyors fejlődésének alapmódszere azonban a technika fejlesztése, tehát a kézimunka fokozódó helyettesítése gépi munkával, a mechanizálás, automatizálás, elektrifikálás, kemizálás, stb.

- A technikai fejlődésnek, a munka termelékenységének emelkedésének megnyilvánulását a társadalmi termelésben és a termelőkét fő osztályának viszonyában már Marx és Lenin vizsgálták és igen fontos általános következtetésekre jutottak.

- A fejlődés iránya általában az, hogy egy-egy munkás egyre tökéletesebb és legtöbbször több munkát megtestesítő szerszámmal, géppel vagy éppen gépesoporttal dolgozva, egyre nagyobb mennyiségű nyersanyagot, vagy félterméket dolgoz fel, alakít át más terméké. Ez az általános vonás megmutatkozik az egyes termékekénél és összetársadalmi méretekben is. Az egy-egy termék előállítására fordított összes munkamennyiség csökken. Ezen belül azonban nő a termelőeszközökben, tehát a már korábban testet öltött munkában /holt munkában/ megjelenő részaránya, ahhoz ariszhez képest, amelyben az a holt munka felhasználásával, átalakításával újabb terméket előállító munka /élő munka/ jelentkezik. Ugyanaz a társadalmi méretekben: a társadalmi összetermékben viszonylag egyre nagyobb súllyal szerepelnek a felhasznált termelési eszközök és viszonylag egyre kisebb a részesedése az élő munkának, amely ezekre a termelő eszközökre ráterjedik, mielőtt új terméket csinál belőlük.

- Gondoljuk meg, mit is jelent ez, a társadalmi termék termelésében és következésképpen összetételében érvényesülő változás.

- Ez először is azt jelenti, hogy a társadalmi összetermék gyorsabban nő, mint a nemzeti jövedelem, hiszen a társadalmi terméknek viszonylag egyre nagyobb része szolgálja a felhasznált termelőeszközök pótlását és csak az ezen felüli, tehát viszonylag egyre kisebb rész a nemzeti jövedelem, tehát a termelőeszközökben megjelenő munkára ráterjedett élő munka eredésnye.

- Ugyanaz a törvényszerű fejlődés, amelyben a technika haladása jut kifejezésre, azt is jelenti, hogy a termelési eszközök termelése - az u.n. I. osztály - gyorsabban nő, mint a fogyasztási cikkek termelése /II. osztály/. Láttuk, hogy a társadalmi összetermékben viszonylag egyre több jut a holt munkára, vagyis a termelőeszközökre, egyre kevesebb az élő munkára, tehát a nemzeti jövedelemre. Utébbi azonban felöleli a fogyasztási cikkekét és a felhasználókat. A termelőeszközök termelése tehát ahogy mondtuk, megelőzi növekedésben a fogyasztási cikkekét.

/folyt.köv./

B 33. kiadás

1955. május 23.

16 óra perc 30

/Munkadöntött a Magyar Tudományos Akadémia...6.folyt./ t Bc-MS-Fm/Cy
KC KM

- Vigyük még egy következtetést vonatunk le. A termelőeszközök termelésének bővítése és a fogyasztási cikkek termelésének bővítése egyaránt több termelőeszkőzt követel. Mivel azonban a termelőeszközök termelése gyorsabban nő, mint a fogyasztási cikkek termelése, a termelőeszközökön belül gyorsabban kell nőnie annak a résznek, amely termelési cikkek termelését szolgálja, mint annak a résznek, amely fogyasztási cikkek termelését szolgálja.

- Az utóbbi időben, mint ismeretes, sokat többfelé, sokunk is, akik ezeknek a marxi-lenini tételeknek helyességét kételkedéssel tekintették. Nem árt tehát megismételni, hogy az ismert marxi-lenini tétel lényege a szocialista társadalomra teljes mértékben érvényes, vagyis a munka termelőkenységének emelkedése, a technikai haladás abban nyilvánul meg, hogy ugyanaz az élő munka egyre több holt munkát mozdít meg. Ahhoz tehát, hogy a termelőkenység emelkedésénél, a technikai haladásnak feltételeit biztosíthassuk, az I. osztály termelésének gyorsabban kell nőnie, mint a II. osztály termelésének. Ez természetesen egyáltalán nem jelenti sem azt, hogy a munka termelőkenysége emelkedésének egyetlen megvalósítható lehetőség a termelési eszközök súlyának viszonylagos növekedése, sem azt, hogy társadalmunkban átmenetileg nem valósítható meg - ha az a szocializmus gazdasági alaptörvénye szempontjából kívánatosnak mutatkozik - hogy a II. osztály termelése gyorsabban emelkedjék, mint az I. osztályé.

-Mi következik mindebből népgazdaságunk fejlesztési útjára vonatkozólag?

- A fejlődés útját, két tényező dönti el: egyrészt a termelésre fordított munkamennyiség növekedésének lehetősége, másrészt a termelőmunka termelőkenységének növekedése. Az I. és II. osztály viszonyát vizsgálva viszont azt találtuk, hogy általában a munka termelőkenységének emelése nagyobb mértékben biztosítható az I. osztály gyorsabb fejlődése esetén. Vagyis: a felhalmozás adott aránya és mennyisége mellett a munka termelőkenysége emelésének általában kedvezőbb feltételei vannak, ha a felhalmozásból viszonylag több esik a termelési eszközök termelésének fejlesztését szolgáló beruházásokra és viszonylag kevesebb a fogyasztási cikkek termelésének fejlesztését szolgáló beruházásokra, továbbá az I. osztályon belül is viszonylag több azoknak a termelési eszközöknek termelésére, amelyek maguk is termelési eszközök, mint azokéira, amelyek fogyasztási cikkek állítanak elő.

/Folyt. köv./ TL

/Megkezdődött a Magyar Tudományos Akadémia...7.folyt./ t Bc-MS-Fra/ly
KC MF

A két osztály fejlődési útjainak közötti különbség csökkenése tehát általában kedvezőbb feltételeket teremt a munka termelőkenységének emelésére.

- A termelőeszközökben megtestesült munka mennyiségének viszonylagos növekedése az élő munka mennyiségéhez képest azonban nem olyan törvény, amely minden ellenkező tendenciára, minden fők nélkül érvényesül. Marx, aki magát a törvényt elsőnek kifejtette egyúttal az ellenkező irányban ható erőket is kiemelte.

- Bár a termelőeszközök mennyisége abszolút mértékben is és viszonyítva az őket mozgásban hozó munkához képest is, igen gyorsan nő, a bennük testet öltött munka mennyisége - éppen a termelőkenység növekedése következtében - távolról sem nő ilyen mértékben. Ez egyformán vonatkozik a nyersanyagra, a gépekre, elektrikusokra és általában mindenféle termelési eszközökre. Másodszor: egyes meglévő termelési eszközök - ugyancsak a munka növekedett termelőereje következtében - ma kedvezőbb tárgyiasult munkát képviselnek, mint amennyire előállításuk került. Harmadszor: mindezek következtében előfordulhat az is, hogy a termelőeszközökben megjelenő munka mennyisége - bár ez a munka nagyobb területű termékeken jelenik meg - nem nő az őt megmozgató élő munka mennyiségéhez képest, sőt esetleg csökken. Ebben az esetben tehát a társadalmi össztermék nem nő gyorsabban, mint a nemzeti jövedelem és a termelőeszközök termelőkenységének növekedése nem feltétlenül előzi meg a fogyasztási cikkek termelésének növekedését.

Frisch István leszögezte: a munka termelőkenysége emelésének egyik legfontosabb tényezője magának az élő munkának fejlődése. Marx erre is ismételtlen rámutatott.

- Tanulságos számunkra ebben a vonatkozásban, amit Sztálin elvtárs utolsó tudományos munkájában a dolgozók kulturális színvonaláról írt. Ime: "A tömeg szocialista versenyének kibontakozása előtt nálunk az ipar fejlődése dőcögve haladt, sok elvtársunk még az iparfejlesztés útjainak tisztázásának kérdését is felvetette. Ez főként azokkal magyarázható, hogy a munkások kulturális és technikai színvonala nagyon alacsony volt és messze elmaradt a műszaki szaktudományok színvonalától. A dolgozók azonban yökereken megváltozott ezután, hogy a szocialista verseny nálunk tömeges jellegűt öltött.

/Folyt.köv./

TL

A tervek teljesítéséért - Versenyjelentések az üzemekből és bányákból

1955. május 23.

Ö vid Vá/Szné/PE Bn

Az oroszlányi bányászok elmaradása akadályozza a Tatabányai Szénbányászati Tröszt tervteljesítését

A husz budapesti üzem felhívásához csatlakozva, a Tatabányai Szénbányászati Tröszt bányászai nyolcvanezer tonna terven felüli szén termelését íérték meg. A verseny első hónapjában azonban eddig nemcsak a vállalást, de a tervet sem teljesítette a tröszt. Az elmaradást elsősorban az oroszlányi bánya gyenge termelése okozza. A külfejtés mindössze 39.5, a XX-es akna 53.8, a XIX-es akna 87.3 százalékra teljesítette esedékes havi tervét.

Az oroszlányi bányászok elmaradásának pótlásáért a tatabányai aknák bányászai kemény harcot vívnek. Szombaton nagy termelőnapot rendeztek, hogy bebizonyítsák: egyetértenek a varsói szerződés döntéseivel. Ezen a napon az egész tröszt 16,1 százalékkal szárnyalt a túl előirányzatát. A VII-es akna bányászai 165,4, a VI-os aknaiak 117,7 százalékra teljesítették szombati tervüket. s minden tatabányai akna pótolta elmaradását.

Tervon felül 1854 tonna szenet termeltek a pécsi bányászfiatalok

A pécsi bányák 25 DISZ frontbrigádja a második negyedévre terven felül 6450 tonna szén külszinre szállítását íerte. Eddig a pécsibányai fiatalok érték el a legjobb eredményt: mind a tíz DISZ frontbrigád túlteljesítette esedékes tervét és közülük került ki a legjobb frontbrigád is. Pánczél Ferenc DISZ frontbrigádja 129,2 százalékra teljesítette negyedéves tervének esedékes részét és ezzel első lett a pécsi fiatalok versenyében. A pécsi bányászfiatalok eddig 1854 tonna szénnel előzték meg május 20-ig esedékes negyedévi tervüket. Még szíbb lenne az eredmény, ha a pécsszabolcsi és a pécsvasasi frontbrigádok is megszűntetnék az elmaradást.

Idős szakkunfts-társak helyén önállóan dolgozik Pozsari Miklós pécsi vasipari tanuló, kongresszusi küldött

Pozsari Miklós másodéves vasipari tanuló, a Baranya megyei ifjuság egyik kongresszusi küldöttje. Példás munkájával nemcsak tanári, tanulótanári, de az idős szakmunkások bizalmát is elnyerte.

/Folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 36. kiadás

1955. május 23.

6 óra 15 perc

/A tervek teljesítéséért. . .1.folyt./ ö vid Vc/Szné/PE Bn

A DISZ kongresszusra készülő ipari tanuló a napokban újabb bizonyítékát adta szorgalmának és rátermettségének. A betegség miatt hiányzó idős esztergályos, Harsányi Rudolf nagy esztergápadján önállóan dolgozik: hibátlanul munkálja a mezőgazdaság részére készülő különféle állatnyiró gépek tengelyeit, egyéb alkatrészeit. Jó munkáját biztosítja, hogy a szakmunkástávollété nem okoz elmaradást. Pozsonyi Miklós most azért küzd, hogy a kongresszusig 120 százalékról 150 százalékra növelje teljesítményét.

Verseny a Borsodvidéki Gépgyárban

A Borsodvidéki Gépgyár dolgozói a második negyedévre tervezett 150 traktorvontatású gyűrűshengerből eddig harmincat adtak át a kereskedelemnek. Ötven gyűrűshengert a hónap végéig felszerelnek. Az ötven répaszedő kombájnából 28 készült el. A szerelést végző Heryi Anna NSZT-brigádja 146-százalékos átlagteljesítményét tovább növeli, hogy a hónap végéig újabb nyolc kombájn hagyassa el a gyárat.

Új gép az urkuti mangánércbányában

Az urkuti ércbányászok csatlakoztak a husz budapesti üzem felhívásához és vállalták, hogy éves tervüket december 17-re befejezik, a termelés költségeit pedig 2 százalékkal csökkentik. A vállalat teljesítése érdekében saját műhelyükben egy vértelen kötéltű gépi szállító pályát állítanak össze. Az új kötéltű pályát, amely husz fővel csökkenti az improduktív létszámot, a jövő hónapban helyezik üzembe.

Új gépi fejtésű front a kurityáni bányüzemben

A Borsodi Szénbányászati Tröszt kurityáni bányüzemében új gépi művelésű frontfejtést készítenek elő. A mintegy száz méteres ikerfronton Donbász-kombáinnal termelik majd a szenet. A szállítást kaperószalagokkal és gumis szállításokkal végzik. A frontfejtés már készre van, most a Donbász-kombájnát szállítják a munkahelyre. A szovjet gép segítségével mintegy 18 százalékkal emelkedik a bányász termelése.

/folyt. köv./

B 37. kiadás 1955. május 23. 16 óra 10 perc

/A tervek teljesítéséért... 2. folyt./ i vid Vr/PE Bn

Májusban már több mint kétezer tonnával törlesztették az első negyedévi tartozásukat a sztálinvárosi martinászok

A sztálinvárosi martinászok sok ezer tonna adóssággal zárták az első negyedévet. Eves felajánlásukban adósságuk teljes törlesztésére és az évi terv maradéktalan teljesítésére tettek ígéretet. Májusban eddig egyenletes, grafikon szerinti termeléssel eredményesen küzdöttek az adott szó teljesítéséért. A vasárnap reggel véget ért három műszakon 340 tonnával szárnyalták túl tervüket. Ostoroczki Béla, Pataki József és Fancsalzki József István főolvasztárok munkájain dolgozó brigádok: Czövek Gergely, Nagy János, Szalóki János, Nincs János, Csont Rudolf és Zs. Szabó József olvasztárok brigádjai egyformán nagyüzemben dolgoztak ezen a napon.

Szombati és vasárnapi eredményes munkájukkal együtt májusban eddig már 2100 tonnával csökkentették éveleji tetemes adósságukat. /MTI/

Május 26-án és 27-én tartják Budapesten a II. Országos Könyvtáros Konferenciát

k VT/Szl/PE KC Bn

1955. május 23.

A Népművelési Minisztérium könyvtári főosztálya és a Közalmozottak Szakszervezetének könyvtári szakbizottsága május 26-án és 27-én rendezi meg Budapesten a II. Országos Könyvtáros Konferenciát. A konferencia színhelye: Közalmozottak Szakszervezete /VIII. Puskin utca 4./

A kétnapos tanácskozást Non György, a népművelési miniszter első helyettese nyitja meg, majd "Könyvtárügyünk helyzete és feladatai" címmel Ujhelyi Szilárd, a Népművelési Minisztérium könyvtári főosztályának vezetője tart beszámolót. A második napon kerül sor a könyvtárügyi alaprendelést tervezetnek megvitatására. Előadó Kovács Máté, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Könyvtárának vezetője.

A tanácskozás során megjutalmazták a tömegkönyvtárak fel-szabadulási versenyében kiemelkedő munkát végzett könyvtárosokat. /MTI/

/Megkezdődött a Magyar Tudományos Akadémia...8.folyt./ t. Ec-15-Fm/ky
20 km

Az ipar éppen ezután kezdett meggyorsult ütemben előre haladni. Miért oltótt a szocialista verseny tömeges jellegét? Azért, mert a munkások között csoportostul akadtak olyan elvtársak, akik nem csupán a technikai minimumot sajátították el, hanem tovább mentek, felemelkedtek a műszaki személyzet színvonalára, korrigálni kezdték a technikát és a normákat, kezdték megdönteni a fennálló és avult normákat, új, korszerűbb normákat kezdtek bevezetni, stb. Mi lenne, ha nem a yes munkások csoportok, hanem a munkások többsége emelné kulturális és technikai színvonalát a műmőki, technikai személyzet színvonalára? Iparunk más országok ipara számára elérhetetlen magaslatra emelkedne.

- Ez éppen a célunk: iparunkat, a szocialista országok iparát más országok számára elérhetetlen magaslatra emelni. Ezért is van fejlődésünk, benne népgazdaságunk fejlődési üteme szempontjából olyan nagy jelentősége a dolgozók kulturális, technikai színvonalának emelésének.

- Mivel a népgazdaság egészének fejlődése a részek fejlődéséből adódik, nyilvánvaló, hogy a gy résznek a fejlődésben való visszamaradása különösen, ha ez a rész viszonylag nagy területű, kedvezőtlenül befolyásolja a népgazdaság egészének fejlődését. Így népgazdaságunk fejlődési ütemét természetesen erősen befolyásolja a mezőgazdasági munka termelékenységének viszonylag lassú emelkedése.

- A mezőgazdasági termelés fejlődésének elmaradása az iparhoz képest törvényes a kapitalista országokban. A kettő közötti fejlődés különbsége azonban még kiáltóbb nálunk, ahol felszabadulásunk óta a munka termelékenységére eddig soha nem tapasztalt ütemben fejlődött az iparban, de csak viszonylag kis mértékben nőtt a mezőgazdaságban.

- Ennek alapvető oka, mint ismeretes, az, hogy mezőgazdaságunkban nem uralkodók a szocialista termelési viszonyok. E rész szántóterületünknek még 2/3. részén magángazdálkodás folyik. Itt részben még az egyszerű árutermelés és a kapitalizmus törvényei érvényesülnek, a termelésre is nagy hatással van az értéktörvény érvényesülése. Mezőgazdaságunk nagyobb részét még a kisüzemi, részben legkisebb üzemű, fejletlen technikával dolgozó, kevés felszereléssel, kis állatállománnyal rendelkező gazdaságok jellemzik. Ezekben nincsenek hely a modern technika, a modern tudomány alkalmazására. Csak az újkor között hat a fejlődést előmozdító tervezettség. A termelés terjedelméhez képest iránytalanul nagy súlyt von az élő munkánk, iránytalanul nagy a termelésben foglalkoztatott munkások száma.

/folyt köv / TL

/Megkezdődött a Magyar Tudományos Akadémia...9.folyt./ t Bc-MS-Fm/Cy
KC KM

- Ha a mezőgazdasági munka termelékenységének emelése sikerül lényegesen meggyorsítani, az nagy tömegű munkaerő felszabadítására vezet és a felszabaduló munkaerőnek az iparban való felhasználása az ipar és ezen keresztül a népgazdaság fejlesztési útjának növekedésének egyik fontos tényezőjévé válik.

- A mezőgazdasági munka termelékenységének emelése azonban nemcsak azért szükséges, hogy ugyanazt a termékmennyiséget kevesebb munkával állítsuk elő, hanem azért is, hogy mezőgazdaságunk lényegesen többet termeljen, mint ma.

- A mezőgazdaság részben közvetlenül fogyasztási cikkeket, élelmiszert termel. Más sokkal nagyobb azonban a mezőgazdaság jelentősége, mint számos fogyasztási ipar s első sorban az élelmiszeripar nyersanyagszállítójának. Ugyancsak igen fontosak a mezőgazdasági termékek, mint külkereskedelmünk kiviteli cikkei. Az ipar gyors fejlődése, szociális, kulturális és egyéb társadalmi intézményeink erőteljes növekvése, a bérből és fizetésből élőknek és a külkereskedelemlennek mindezzel kapcsolatos gyors emelkedése állandóan és nagy mértékben fokozza a mezőgazdasági termékek iránti szükségletet. A fejlődésben elmaradó kisüzemi mezőgazdaság ezeket az igényeket kielégíteni nem tudja s így mindinkább akadályává válik az egész fejlődésnek, a szocializmus gazdasági alaptörvénye és a tervszerű arányos fejlődés követelményei megfelelő alkalmazásának.

- A kapitalista országokban a kapitalista fejlődés kikényszeríti a mezőgazdaságban is a termelékenység emelését, mégpedig a fejlődés tökéletes útján. Ez abban nyilvánul meg, hogy a fejlett technikával dolgozó kapitalista mezőgazdasági nagyüzemek fokozatosan tönkreteszik és kiszorítják a termelésből a kezdetleges módszerekkel termelő kisparaszti gazdaságokat és a kapitalizmus korlátai közt lehetővé teszik a mezőgazdaságban is a fejlett technika és tudomány alkalmazását.

- A mi körülményeink között ez az út, amely hatalmas paraszti tömegek számára az elnyomódás útja, nem járható. A mezőgazdasági munka termelékenységének emelését nekünk a parasztság széles tömegei anyagi felelősségének útján, a parasztság termelőszövetkezetekbe való tömörítése útján kell elérni. A szocialista technika és tudomány bevonulását a mezőgazdaságba, lehetővé teszi, hogy a mezőgazdaság teljes mértékben kieléjtse a vele szemben támasztott növekvő igényeket, összhánba hozzák az ipar és a mezőgazdaság fejlődését, munkaerőt szabadítsanak fel az ipar számára,
/Folyt.köv./

Jó munkával készülnek a kongresszusra a falusi DISZ-fiatalk

8 vid R/PE No Bn

1955. május 23.

A mezőgazdasági dolgozói nagy munkát végeznek ezekben a hetekben. A települések körzetében, a termelőszövetkezetek földjén és az egyéni parcelláin szorgalmasan ápolják a növényeket. A munkában sok helyen jelen vannak a fiatalok, akik vállalásuk teljesítésével, kiváló eredményekkel köszöntik a DISZ közelgő kongresszusát.

Gyomtalan már a Vasmezei Micsurin TSZ földje

A Vasmezei Micsurin TSZ fiataljait az ország tágas becsüli jó munkájukért. A fiatalok az elmúlt évben teryükön felül 12 holdnyi fiatal gyümölcsöst, egy-egy hold burgonyát, kukoricát és dohányt is megműveltek és ezeken a területeken sikerrel alkalmazták a különböző, fejlett agráritechnikai eljárásokat. Munkájuk nagy érdeklődést keltett az egyéni fiatalok körében, akik többször megtekintették a kísérleti parcellákat és egyben megismerték a szövetkezet belső életét is. A jó kapcsolat eredménye az lett, hogy az idén már husz egyéni fiatal választotta a közös gazdálkodás útját.

A tavaszi munkák kezdetén 52 fiatal dolgozott a Micsurin TSZ-ben. Megalakították DISZ-szervezetüket és ünnepélyes taggyűlésen fogadták meg, hogy az idén 15 százalékkal emelik termésátlagukat és a DISZ kongresszusa tisztelt tere minden egyont kiirtanak a tesz földjéről. Fogadalmukat valóra is váltották. Tizenkét holdas fiatal és huszonkilenc holdas termő gyümölcsösüket már háromszor permetezték; ezenkívül sárbolták és kicsyelték a cukorrépát, megkapálták növényzetesen kivett heterózis kukoricájukat és hozzáálltak a fűszkesen ültetett burgonya töltőgetetéséhez is. Jó munkájukat dicséri, hogy ma már teljesen gyomtalan a Vasmezei Micsurin TSZ földje.

Naponta 190 négyesből egyelte a cukorrépát Hargai Gizella nagyhegyesi DISZ-fiatalk

Hajdúmeze egyik új községében, Nagyhegyesen huszonkét DISZ-fiatalk végezi szorgalmasan a tavaszi munkákat az Október 22. Termelőszövetkezet földjén.

/folyt. köv./

/Jó munkával készülnek. . . folyt./ ö vid R/PE No Bn

A diszisták az egész tanszéknek példát mutatnak a növények ápolásában. A tesz-ben már nem fejeződött be az egyelés, de a fiatalok területén már nincsen egyeletlen cukorrépa. Több fiatal kinagasló eredményt ért el ebben a munkában: Szarvas Mihály, a DISZ-szervezet titkára, az előírányzott 140 helyett egy-egy nap 170 növegyöglön végezte el az egyelést. Erős versenytársa egy másik DISZ-fiatal, Harasi Gizella, aki naponta 190 növegyöglös teljesítményt is elért. A termelőszövetkezet földjén a kiadás májusi csök nyomában szépen fejlődik a kukorica. A fiatalok a hét első napján hozzáláttek ápolásához. Nagy lendülettel dolgoznak, mert úgy szól a vállalkásuk, hogy az első kapálást és az egyelést három nap alatt befejezik.

Kétszeresére teljesítik napi előírányzatukat a kecskenéti zatorosok

A Kecsenéti Gépállomás körzében tíz Zator dolgozik a kukoricaföldeken. A traktorosok már ezer holdon kapálták meg a szépen fejlődő növényt. Meggyorsítja a munkát, hogy a meg 94 százalékat növegyzetesen vetették el. A zatorosok naponta 25-30 holdat is megkapálnak s ezzel napi előírányzatukat kétszeresen teljesítik. A kapálásban a DISZ-fiatalok haladnak elől. Cándor István diszista zatoros a Kecsenéti Törekvés Termelőszövetkezet földjén naponta 30 holdon ápolja a kukoricát s eddig már 150 holdat kapált meg. Mészáros Mihály a helybeli Szabadság Termelőszövetkezetben három nap alatt 80 holdon ápolta a kukoricát. Balanyi Bertalan fiatal zatoros váltótársával nyújtott műszakban dolgozik a Városléldi Dózsa TSZ-ben s eddig 100 holdnyi kukoricát kapált meg.

Növényápoló brigádokat alakítanak a baranyai fiatalok

Baranya megye állami gazdaságaiban és termelőszövetkezeiben is jó munkával készülnek a fiatalok a DISZ kongresszusra. A babarci, a beremendi, és a bólyi állami gazdaságokban a fiatalok növényápoló brigádokat alakítottak. Ugyancsak brigádokban ápolják a növényeket a megye számos termelőszövetkezetében is. Legutóbb a Babarci Bóke, a Bári Új Élet és a Dunafalvi Petőfi Termelőszövetkezetben alakultak növényápoló brigádok. Jó munkájukra jellemző, hogy valamennyien másfél-kétszeresen teljesítik napi előírányzatukat.

A közösen végezt munkák közelebb-hozzá egyenlőhöz a fiatalok. Ennek jele, hogy az elmúlt héten négy új DISZ-szervezet alakult a termelőszövetkezetekben. A fiatalok a Mohácsi Új Barázda, a Mohácsi Bóke, a Mohácsi Völgy és a Dunafalvi Új Élet TSZ-ben hozták létre új szervezetüket. /MTI/

B 42. kiadás

1955. május 23.

17 óra 25perc

/Megkezdődött a Magyar Tudományos Akadémia...lo.folyt./ t Bc-MS-Fm/Gy
KC km

Lehetővé teszik a mezőgazdaságnak az állami terv szerinti és az egyéb népgazdasági ágakkal összehangon álló fejlesztését. Ely módon a gyorsan fejlődő mezőgazdaság maga is hatékony tényezőjévé válik a népgazdaság fejlődési útjének meggyorsulásának.

- A szocialista országok gazdasági együttműködése ugyan csak emel ője a népgazdaság-fejlesztés útjának. Ez az együttműködés lehetővé teszi az ésszerű, megtervezett munkamegosztás kialakítását a szocialista országok között. A munkamegosztás természetesen nem lehet olyan, hogy egyik országot termelési eszközök, más országot fogyasztási cikkek termelésére specializálja. Ebben az esetben az a specializáció az utóbbi országot megfosztaná a fejlődés lehetőségétől, megfosztaná önállóságától és a honvédelem kiépítésének lehetőségétől is. Ezzel szemben a munkamegosztásnak lehetővé kell tennie a specializálódást a termelési eszközök termelésén belül az egyes országok között termelési eszközök és egyéb adottságaik figyelembevételével, a nagy, vagy nagyobb üzemi gyártás és ezzel a legmodernebb technika alkalmazását, a termelékenység legmagasabb színvonalra emelését, az egész népgazdaság fejlesztési útjának meggyorsítását.

- Terveink összefoglalása előtt tárgyunkkal kapcsolatosan egy téves nézetre is ki akarok térni, mert ennek legáltalább rövid érintése a kérdésnek megvilágítását kiegészíti.

- Akadnak, akik országunk adottságaira, első sorban a mezőgazdaság nagy súlyára, részben élelmiszeriparunk, vagy könnyűiparunk fejlettségére hivatkozva azt állítják, hogy népgazdaságunk gyors fejlődését főleg az biztosítja, ha Magyarországot első sorban mezőgazdasági, esetleg még élelmiszeripari, vagy könnyűipari termelőképességgel bíró országgá alakítjuk át.

- Akik ezt az "elméletet" képviselik, elfelejtkeznek arról, hogy a mezőgazdaság, részben az élelmiszer- és könnyűipar nagy súlya mellett az első sorban elmaradottságunk bizonyítéka. A tudomány és a technika haladásával, forradalmasító hatásával a maradi-
tágot állítják szembe. Valamikor a legfejlettebb ipari országok is valamelyik mezőgazdasági országok voltak. Mezőgazdaságunkban a munka termelékenysége jóval alacsonyabb, mint a fejlettebb ipari országok mezőgazdaságában. Csak a technika fejlődés emelheti igazán magas színvonalra a mezőgazdaságot, az élelmiszeripar és a könnyűipar termelését.

/Folyt.köv./

B 43. kiadás

1955. május 23.

17 óra 30 perc

/Munkaadódt a Magyar Tudományos Akadémia... 11. folyt./ t B-M-S-Fm/Gy
KC KM

Ezeknek a termelési eszközöknek is csak a termelékenység magasfokú emelése szerezhethet fölényt a kapitálista országok mezőgazdaságával, élelmiszeriparával, könnyűiparával szemben. Még visszamaradt mezőgazdaságunkban is az a helyzet, hogy ma már a mezőgazdaság termékeiben tárgyiasult munkának hozzávetőleges becsülés szerint jóval több mint a fele a felhasznált termelési eszközökre esik. A további haladás irányát csak a további nagyarányú gépesítés, a műtrágya, növényvédőszeres, öntözés, stb. sokkal nagyobbarányú felhasználása lehet. Ez annyit jelent, hogy az élő munka tovább szorul háttérbe, fokozatosan a felhasznált termelési eszközökben tárgyiasult munkára kell esnie a mezőgazdasági termékekben testet öltött munka háromnegyed, kilencötöd vagy nagyobb részének. Ha lemondanánk a termelési eszközök termelésének erőteljes fejlesztéséről és a mezőgazdaságot mégis fejleszteni akarnánk, ezeket a termelési eszközöket külföldről kellene behoznunk, az alkalmazásuk következtében fel szabaduló munkaerő számára pedig nem tudnánk munkát biztosítani. Elég a kérdést így feltennünk, hogy az említett "elmélet" teljes lehetetlenségét belátsuk.

- Milyen tanulságokat és tervezésünk számára milyen következtetéseket vonhatunk le az elmondottakból?

- A népgazdaság fejlődési ütemét befolyásoló legfontosabb tényezőket keresve azt találtuk, hogy ezek: a felhalmozás aránya a nemzetgazdasághoz képest, az anyagi termelésben résztvevők aránya a lakossághoz képest, a munka termelékenységének alakulása, a termelési eszközök termelésének és a fogyasztási cikkek termelésének viszonya, a dolgozók kulturális, technikai színvonala.

- Magától értetődő, hogy általános megállapításaink a tervezés számára semmiféle receptet sem adhatnak, nem adhatnak más okok azért sem, mert a tervezés csak a konkrét adottságokból indulhat ki, amelyeket ezek az általános megállapítások nem vehetnek figyelembe.

- Csak az összes körülmény sokoldalú tanulmányozása alapján lehet a tervezés konkrét kérdéseiben dönteni. Ugyanakkor azonban ennél a döntésnél mindig és nagy súlytal figyelembe kell venni a kifejtett szöveghez hasonló általános összefüggéseket. Ezért tervezésünk színvonalának emelése, ami népgazdaságunk fejlesztése szempontjából is fontos, megköveteli az ilyen természetű összefüggések tudományos kidolgozását és megalkotását is, - fejezte be nagy tetszéssel fogadott előadását Fria István.

Ezután szünet következett.

/Folyt. köv./

B 44. kiadás

1955 május 23

óra 30 perc

Elindult az első export zöldborsó-szállítvány Dél-Beronyából

i Vid Vg Hné Bn

1955 május 23

A délberenyai Mórlyúd és Nagyharsány községek: ... napsütötte hegyes-dombos vidékének gazdálkodói évtizedek óta foglalkoznak kerti, februárelejei vetésű zöldborsó ternoelésével. Fáradságuk ez évben sem maradt eredménytelen. Az elmúlt pár nap alatt háromszáz mázsa zöldborsót szállítottak récs és a környező bányavidék, továbbá a főváros árudáiba.

Kiváló minőségű terményeiket - ez idén először - nemcsak a hazai piacra juttatják el: vasárnap és hétfőn a borsóval megpakolt első vagonokat export céljára is utnak indították. /MTI/

"Minden erőnkkel támogatjuk a varsói határozatokat" - Röpgyűlések országszerte

ő Vid -cz/-cz ... -cz Hné VE

1955 május 23

Népünk készül a helsinki Béke-Világtalálkozóra. Dolgozóink országszerte egyre nagyobb érdeklődéssel figyelik a nemzetközi eseményeket; a békebizottságok a falvakban, a városokban, az üzemekben a röpgyűlések százain, beszélgetések ezrein ismertetik a varsói értekezlet nagyjelentőségű határozatait. Az ilyen beszélgetések során elmondják, hogy a varsói szerződés a Szovjetunió, a szocializmust építő országok erőteljes és félreérthetetlen válasza a párizsi szerződések ratifikálására és életbeléptetésére. A béke új erőforrása ez a szerződés, amelynek pontjai még szorosabb egységbe kövácsozzák a béketábor országait.

Borsod megyében

a legközelebbi hetekben mintegy ezerkétszáz kisgyűlésen és több mint száz békeesten ismertetik a közelgő Béke-Világkongresszus jelentőségét. A kongresszusi készülődés tetteiben is megnyilvánul. Az ózdi békeharcosok például elhatározták, hogy június első hetében nagyszabású béketalálkozót rendeznek. Több borsodi üzemben békeműszakot tartanak a helsinki találkozó tiszteletére, hogy ezzel is bizonyítsák: egy emberként állnak a párt és a kormány politikája mögött és a maguk munkaterületén mindent elkövetnek a békefront erősítése, a Varsóban vállalt kötelezettségek teljesítése érdekében. Erről beszéltek hétfőn délelőtti röpgyűlésükön a Borsodnádasdi Lemezgyár dolgozói, akik előtt Kurtán Gyula DISZ-hengerész-brigád vezető ismertette a varsói értekezlet határozatait.

/folvt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 45. kiadás

1955 május 23

17 óra 35

perc

/"Mindene rönkkel...folyt/ ö Vid -cz/-cz -cz Hné VE

"Még nagyobb termelési eredményekkel erősítjük a békétábort"

A bélapátfalvi cementgyár dolgozói hétfőn reggeli esedékes havi tervükön felül 1271 tonna klinkert és 1301 tonna cementet termeltek. Hétfőn valamennyi szemrészben röpgyűléseken beszélték meg a varsói értekezlet határozatait és a felszólalók egyhangúlag fogadták meg: "Még nagyobb termelési eredményekkel erősítjük a békétábort". A gyár dolgozói elhatározták, hogy éves termelési tervüket a határidő előtt 14 nappal befejezik.

Röpgyűlés a szántóföldeken

Az Ámosdi Fészes Termelőszövetkezet tagjai a szántóföldeken tartott röpgyűléseken vitatták meg a varsói értekezlet határozatait. A felszólalók - Révész Ferenc, a termelőszövetkezet elnöke, Herangi Lajos párttitkár, Csöré László növénytermelő és a többiek - mind arról beszéltek, hogy a nyolc állami barátsági, együttműködési és kölcsönös segélynyújtási egyezménye erősíti a békét, példát mutat a kollektív biztonság megteremtésére, egyenlőti a német kérdés békés megoldásának útját.

Zalaegerszezen

hétfőn a megyei kórházban rendeztek röpgyűléseket, amelyekre az orvosok, műtősökön, ápolónőkön kívül a járóbetegek is résztvettek. /MTI/

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 46. kiadás

1955. május 23.

17 óra 35 perc

Darvas József előadása a Központi Vezetőség márciusi határozatáról és kulturális forradalmunk helyzetéről

t Sr/TI/PE Li Hk

1955. május 23.

Darvas József népművelési miniszter hétfőn az Építők Rózsa Ferenc Kulturális előadást tartott "A Központi Vezetőség 1955. márciusi határozata és kulturális forradalmunk helyzete, különös tekintettel az állami irányítás megszilárdítására" címmel. Az előadáson részt vettek a fővárosi és megyei pártbizottságok, továbbá a tanácsok kulturális osztályainak vezetői, dolgozói, valamint kulturális életünk számos kiválósága.

Zotthonban

Bevezetőben a Központi Vezetőség márciusi határozatának jelentőségéről szólva rámutatott arra; megerősítette ez a határozat az 1953. júniusi határozatok és a III. kongresszus határozatainak ma is változatlanul helyes irányvonalát, - de ugyanakkor a lehevesebben szembeállt azokkal a jobboldali, kispárti nézetekkel, amelyek eltorzították, mehamisították e helyes határozatokat s amelyek az elmúlt időkből mind súlyosabb formában akadályozták, sőt veszélyeztették szocialista építésünket.

- A Központi Vezetőség márciusi határozata - folytatta - s ennek alkotó alkalmazása a kulturális élet, a népművelés számára rendkívül fontos dolog. A határozat által feltárt jobboldali jelenségek - túl a politikai és gazdasági élet döntő területein, - a kulturális életben is jelentkeztek. Sőt kezdetben a lehevesebben, a leszélsőséesebb formában éppen itt jelentkeztek. Ami nem véletlen: a jobboldali elhajlás gyökere ideológiai zavar, ellenséges ideológia behatolása; világos, hogy olyan területen, mint a kultúra, iránylat gyorsan megmutathozott zavaró és romboló hatása. S még egy, amit soha nem felejtünk el. A gazdasági-politikai színpadon megvert volt uralkodó osztályok az ideológiai területet használják fel mindig utolsó harc területként. Ez a marxizmus igazsága - s ne lepődjünk meg, ha ezt újra és újra igazolja a gyakorlat.

- Ennek legelső formája a kulturális életben is a felszabadulás óta elért eredmények súlyos lebecsülése, a múlt eltorzított kritikája volt - mondotta, majd így folytatta: - Világosan meg kellett volna mondani, hogy a felszabadulás óta eltelt tíz év esztendő - a kulturális életben ugyanúgy, mint politikai és gazdasági fejlődésünkben, - nem a hibák, hanem a hatalmas és elmulasztatlan érdemi eredmények jellemzik. Kulturális életünk a felszabadulás és különösen a "fordulat éve" óta hatalmas iramban fejlődött.

/folyt. köv./

TL

B 47. kiadás

1955. május 23.

17 óra 45 perc

/Darvas J. előadása. . . 1. folyt./ t Sr/PE Li Hk

Elér sorra venni nem is a tíz év eredményeit, hanem csak azokat az adatokat, amelyek az ötéves terv eredményeiről szólnak: a különböző oktatási intézményekben ma 1.700.000-en tanulnak. Az általános iskolát végzettek száma 1949 óta 50 százalékkal emelkedett. Több mint két és félszeresére emelkedett a dolgozók általános iskoláiban évről évre végzők száma. A középiskolákba 73 százalékkal többen járnak, mint öt évvel ezelőtt. A középiskolák esti tagozatain tanuló dolgozók száma 1949 óta 75 százalékkal nőtt. Az egyetemeken és főiskolákon^{ma} kétszer annyian tanulnak, mint 1949-ben, négyeszer annyian, mint 1937/38-ban. A középiskolai tanulók 28 százaléka, az egyetemi és főiskolai hallgatók 84 százaléka kap ösztöndíjat. A különböző szaktanfolyamokon, 1.187.000 dolgozó szerzett új, illetve magasabb képesítést az elmúlt öt év alatt. 1954-ben közel két és félszer több könyvet adtak ki, mint 1949-ben, s a példányszáma az 1949-esnek másfélszeres /546 millió/. 1949-től 1954-ig két és félszeresére emelkedett a színház- és mozilátogatók száma. Öt év alatt kétszer falusi mozit, 1900 területi kulturothont, 3500 területi könyvtárt létesítettünk.

S lehetne még tovább sorolni a számokat, adatokat, amelyek mind azt bizonyítják, hogy kulturális forradalmunk valóban egykor elképzelhetetlen, csak álmokban élő eredményeket ért el. Ez az alapvető igazság: erről az alapról és csakis erről az egyedül helyes alapról lehet bírálni a hibákat is, - különben menthetetlenül bele-süppedünk a burzsoá objektívizmus, az ellenzúgkísér mocsarába, sejtjük, akaratlanul is az ellenséges szándékokat.

A továbbiakban ismertette, hogy mi történt országunkban kulturális téren a felszabadulás és különösen a fordulat éve óta.

- Az irodalomban és a művészetben uralkodó irányzattá vált a szocialista realizmus, ez az élet igazságának, a valóság leghitebb ábrázolásának, ma a mi korunkban egyedül lehetséges módszere - mondotta, majd rámutatott arra, hogy a szocialista realizmus módszerét, a marxizmus-leninizmus eszméit, a népellenes, s egyben művészet-ellenes, kultúra-ellenes burzsoá nézetek elleni harcban kellett győzelemre vinni. S ez rendkívül fontos tanulság, amit soha nem szabad elfelejteni. A szocialista-realizmus spontán, a burzsoá nézetek elleni harc nélkül soha nem győzhet; s abban a pillanatban, amikor alább hagy a harc lendülete, szivóssága, azonnal újra megerősödnek a polgári-kispolgári nézetek.

/folyt. köv./

M T I B E L E Ő L L I H I R E K

B 48. kiadás

1955. május 23.

12 óra 45 perc

/Darvas J. előadás. . . 2. folyt. / t Sr/PE Li B Hk

- A Magyar Dolgozók Pártja hervadhatatlan érdeme - folytatta - hogy ezt a harcot, a marxizmus-leninizmus elveinek az érvényesítésére, az irodalomban és művészetben, általában a kulturális életben is, következetesen, megalkuvás nélkül irányította és szervezte. Soha nem szabad elfelejtenünk, hogy e harc nélkül kulturális életünk beléfulladt volna a polgári rothadás mocsarába. E harc nélkül a magyar irodalom, művészet, a magyar kultúra nem fejlődhetett volna tovább, hanem visszafejlődött volna, nem kulturánk új virágzása, hanem lezüllése lett volna az út. E harc eredményeként viszont - lépésről lépésre - kialakult nálunk egy új irodalom, új művészet, új kultúra, amely tartalmában szocialista, formájában nemzeti, amelyet ezer szál köt a néphez, s amelyet az ember iránti mélységes szeretet, igaz humanizmus jellemez.

- Hogy vannak még ennek az új kulturának gyengeségei? Vannak, természetesen. Világos dolog, hogy új, szocialista kulturát teremteni: nem megy egyik napról a másikra. Lenin erről azt írta: "Háboruban lehet győzni néhány hónap alatt, kulturális győzelmet aratni azonban nem lehet ilyen rövid idő alatt, a dolog lényegénél fogva itt hosszabb időre van szükség és alkalmazkodnunk kell ehhez a hosszabb időszakhoz, terveznünk kell munkánkat és a lehető legkitartóbban, leállhatatosabban és a lehető lerendszerezesebben kell végeznünk." Viszont olyan eredmények, olyan alkotások, amelyek komoly értéket jelentenek, már ez aránylag rövid idő alatt is születtek nálunk. Mind az irodalomban, mind a különböző művészeti ágakban születtek olyan művek, amelyek - ha nem is hibátlanok, - de jelentékeny alkotások. Erősz irodalmunk és művészetünk közelebb került a nép valóságos életéhez; - megjelent alkotásainkban a szocializmust építő s közben maga is újja formálódó, ember, tisztább, nemesebb érzelmeivel. Nagyteketségű, idősebb írók, művészek erősz sora kelt szinte új életre a formálódó, új valóság áramlásában; egyre sikeresebben sajátítják el a szocialista realizmus

/folyt. köv./

ℓ

B 19. kiadás

1955 május 23

18 óra 10 perc

Megkezdődött az újfajta elektróda alkalmazásának tanítására indított tanfolyam

i TP/Szb Vg Hné KM 1955 május 23

A Vasipari Kutató Intézet és a Békési Üveg Elektrodagyárának tudományos és műszaki dolgozói három évi kutatómunka eredményeként a hidegnegmunkáló és forgácsolószerszámok hegesztésére használt anyagokból újfajta elektróda-anyagot készítettek és kidolgozták a felhasználáshoz szükséges technológiai előírásokat.

A Kohó- és Gépipari Minisztérium oktatási főosztálya és sztahanvista csoportja a módszer alkalmazását tanfolyamokon ismerteti a dolgozókkal. A Kunka Vörös Zászló Érdemrendjével kitüntetett Bánki Donát Gépipari Technikumban az első tanfolyam már megkezdődött.

Az újfajta elektródák alkalmazásával eddig a Budapesti Erőmű-Javító Vállalatnál 200.000, az RM Készülék- és Szerszámgyárban pedig 300.000 deviza-forint értékű ötvözőanyagot takarítottak meg. A tanfolyamokon az elektródák kezelését elsajátító hallgatók üzemekbe visszatérve az ott rendezett "Uj technika napja"-in ismertetik dolgozó társaikkal az új módszert. /MTI/

Majakovszkij-este a Kossuth-klubban

k TTIT & Szb KC Hné VE 1955 május 23

A TTIT kedden este 8 órakor Majakovszkij-estet rendezett a Kossuth-klubban. Bevezetőt mond Kuczka Péter Kossuth-díjas költő. Az este második részében Beth Béla, a Faluszínház főrendezője ismerteti és bemutatja majakovszkij "Fejmosás" című szatiráját. A műsorban fellép Bóder Tibor, a Madách Színház tagja és Tenedi Antal előadóművész. /MTI/

11

/Dervas J. elődása. . . 3. folyt./ t Sr/PE Li Hk

alkotó módszereit. Felnőtt egy új, fiatal, tehetséges író és művész nemzedék, akiket már a párt nevelt.

Nem tudjuk és nem tudjuk, hogy új, szocialista realista irodalmunknak, művészetünknek vannak fogyatékei és hogy a fejlődés nem problémátlan. Követtünk el hibákat is a múltban - aki azonban kulturális fejlődésünkben is ezeket tartja a döntőknek, s nem a fejlődés tényeit, az semmit sem ért meg a valóságtól.

Ezután hangsúlyozta annak a ténynek a rendkívüli fontosságát, hogy az elmúlt évek során kialakult országunkban a kulturális forradalom irányításának és szervezésének állami rendszere s ennek hatalmas hálózata, - a városoktól és üzemektől kezdve szinte a leghalmozottabb falvakig. Az utóbbi időben eredményeink lebecsülése egyik formájaként elterjedtek, megerősödtek olyan nézetek, amelyek kezdték semmibevenni kulturális szervezőmunkánk eredményeit is. Voltak hangok, amelyek a kulturotthon mozgalom "csődjéről" fecsegték. Voltak, akik az állami irányítás kritikája címén valószínűleg az állami irányítás - szükségességét vitatták. - S mi - nagyon helytelenül - nem egyszer defenzívába vonultunk, ahelyett, hogy lelepleztük volna, mi van ezek mögött a nézetek mögött. Jobbik esetben a proletárdiktatura lényegének a meg nem értése, rosszabb esetben ellenséges támadás van mögöttük.

Természetesen, merint nem arról van szó, hogy ne lenne mit bírálni ebben a munkában. Van bírálni való! Am egyáltalában nem ezek jellemezték az 1953 júniusi előtti helyzetet, - hanem az, hogy a proletárdiktatura lényeges funkciói közül a kulturális forradalom kibontakoztatása is hatalmas iramban megindult s ennek aránylag rövid idő alatt nagy sikerei mutatkoztak. Az eredmények nem várhatnának el bennünket - de a rózsaszín szemüveget sem szabad feketével felcserélni!

- Mindezzel összefüggésben nem lehet szólni arról a rendkívül jelentős szerepről, amelyet a szovjet kultúra töltött be kulturális forradalmunkban - folytatta. - A szocialista szovjet irodalom, művészet közkinccsú váltak. Nem véletlen az, hogy a szovjet kultúra alkotásait oly hamar szívébe zárta népünk: tízezrek, százezrek szerették meg bennük a szocialista humanizmus mély eszméjét, a mélyes demokratizmust, néppel való összefonódottságot, s nem utolsósorban azt az életet szerették meg bennük, amely felé ők maguk is törekedtek.

/folyt. köv./ TL

/Darvas J. előadása, . . 4.folyt./ t Sr/PE Li Hk

Uj és uj tömegeket nevelt a szovjet kultúra olvasókká, színház- és mozilátogatókká. S ami legalább ilyen fontos: a szovjet kultúra nevelte a mi íróinkat, művészeinket is, ösztönzően és gyümölcsözően hatott a szocialista-realista irodalom, művészet fejlődésére. A szovjet kultúra, majd fokozatosan a népi demokratikus országok kulturájának a megismerése segítette népünk proletár-internacionalista szellemű nevelésében. Segített leküzdeni a nacionalizmus és sovinizmus fertőzését, amely - valljuk - különösen az ellenforradalom 25 esztendeje alatt nagy rombolást végzett népünk gondolkodásában.

Összefoglalva tehát ezt lehet mondani: a felszabadulás és különösen a "fordulat éve" óta hatalmas eredményeket értünk el kulturális téren is. A párt vezetésével és a szovjet kultúra segítségével a kulturális forradalom szélesben kibontakozott hazánkban. Irodalmunkban, művészetünkben uralkodó irányzattá vált a szocialista realizmus s minden területén új, eszmei-művészi tekintetben sikeres alkotások születtek. Kialakuló új kulturánk mind nagyobb szerepet játszik népünk szocialista szellemű nevelésében. Azok a nézetek, amelyek tagadni, vagy kisebbíteni igyekeznek ezeket az eredményeket, s amelyek nem a nagyarányú fejlődést látják a döntőnek, - gyökerében hazug, helytelen nézetek, nem nekünk, hanem az ellen-sőnek segítők.

Ezután rátért a kulturális életünkben is mutatkozó hibákra. A hibákról, vagy legalább is ezeknek egy részéről, - a szemiatizmusról, a hurróoptimizmus, a "minden könnyen megy" hangulatának elterjedéséről irodalomban és művészetben, a rózsaszínre festésről, kulturális örökségünk elhanyagolásáról, stb. - már az 1950-51-52-es években is beszéltünk. Mindenekelőtt Révai József elvtárs különböző megnyilatkozásaiban volt ez erről szó. Mégis: a hibák teljes ségét, összefüggését és gyökereit a Központi Vezetőség 1953 júniusi határozata tetten viltárossá. A Központi Vezetőség júniusi határozatát - mondotta - s a belőlük adódó következtetéseket a kulturális élet munkásai is örömmel fogadták. S minderről azért is, kell most beszélnünk, nehogy most meg az 1953 júniusa utáni időt tekintsük úgy, mint amikor minden rossz volt; nehogy helyes következtetéseinket is megtanadjuk, nehogy a fürdővízzel együtt kiöntsük a gyereket is.

/folyt. köv./

R

B 52. kiadás

1955. május 23.

19 óra 05 perc

/Darvas J. előadása... 5. folyt./ t Sr/PE Li Hk

1953 júniusa után erős zseges perzsa indult meg kulturális életünkben; a szektás eredetű hibák elleni harc jelentékeny eredményeket hozott. Fellendült az írók és a művészek alkotó kedve. A szemérmesség elleni harc új élelenséggel folyt s általában megnőtt az igény az élet, s valóság igazabb, a nehézségeket, a harcot, konfliktusokat bátrabban feltáró ábrázolásra. Népünk kulturális nevelése sokoldalubbá vált, a kulturális tömegmozgalom számos területén is sok új kezdeményezés indult meg. Ez a fejlődés azonban korántsem volt egyértelmű. A hibák elleni harc már kezdettől fogva túlzással, nem egyszer destruktív, sőt ellenséges "bírálattal" keveredett; a szektáriánizmus és a dogmatizmus elleni harc címén felélnkültek és egyre jobban megerősödtek a különböző burzsoá nézetek; ezek hovatovább mindinkább akadályozni kezdték kulturális életünk fejlődését, sőt már az elmúlt évek során elért eredményeket is veszélyeztették. Ma már látjuk: mindez szoros összefüggésben történt a K.V. határozata által leleplezett jobboldali, antimarxista elhajlással. S ha ma mindenképp ezekről a jobboldali jelenségekről beszélünk; s nem az 1953 júniusa után is megmutatózó fejlődésről, ez szükségszerű: ma ezek a fő akadályai az előrehaladásnak kulturális életünkben is.

Ebben a vonatkozásban részletesebben szólt ezután az irodalomról. Mindenképp azt a kérdést vetette fel, hogy érvényesek, helytállóak e még a Szabad Nép "Az új magyar irodalom egyes kérdéseiről" c. cikkének és az Írószövetség tavaly júliusi közgyűlésének fő megállapításai?

- Szerintem: sok minden alapvető, fontos kérdés továbbra is érvényes ezekben. - de ugyanakkor lényeges korrekciók szükségesek - folytatta. - S e korrekciókra azért van szükség, mert irodalmi életünkben a burzsoá nézetek az ezoterizált időben jelentékenyen megerősödtek, a jobboldali veszély megnőtt és mert különösen a K.V. márciusi határozata óta - ezek veszélyeit is, ideológiai-politikai gyökereit is világosabban látjuk. Már mondtam, hogy mélyen politikai kérdés az, hogy egyébként helyes összefüggésekben belül mikor mit hangsúlyozunk. Talán emlékeznek még rá az elvtársak, hogy a Szabad Nép cikke milyen erős hangsúllyal szólott "a nagyobb felelősséggel párosult nagyobb írói szabadságról." Nos, ez nyilván ma is helyes és igaz követelés, - de ma, amikor megerősödtek irodalmi életünkben a burzsoá objektívizmus, az "igazat ird, mindenre való tekintet nélkül" hamis nézetei, nyilván ez egyébként helyes összefüggésben belül a nagyobb írói felelősségre kell az erősebb hangsúlyt tennünk.

/folyt. köv./

B 53. kiadás

1955 május 23

19 óra 20 perc

A vasárnapi területi vasgyűjtés eredménye: 28 vagon vas-és 3.5 vagon fémhulladék

1 SzB/Szl NL Hnó VE 1955 május 23

A vasárnapi vasgyűjtés eredményesen zajlott le a fővárosban. A lelkes fiatalok szorgalmas munkája nyomán 28 vagon vas és 3.5 vagon fémhulladék gyűlt össze.

Különösen a VI. és a XIII. kerületi DISZ-fiatalok értek el kiváló eredményeket. A VI. kerületben a Szinyei Marse utcai iskola diákjai 50 mázsa vasat szedtek össze. A Keregye utcai és a Hegedű utcai általános iskolák növendékei 30 mázsa hulladékvasal gyűjtötték kerületük eredményét. A XIII. kerületben a fiatalok 2 vagon vasat és 13 mázsa fémhulladékot gyűjtöttek össze. A Tomori utcai iskola tanulóit régi, tapasztalt fegyűjtők vezették, akiknek segítségével a lelkes diákok 30 mázsa vasat adtak át a MHD-nek. Kiemelkedő eredményt értek el még a Jász utcai iskola növendékei, akik 50 mázsa hulladékvasat szolgáltattak be. /MTI/

/Megkezdődött a Magyar Tudományos Akadémia... 12. folyt./t Bc & Tr
KC Hnó VE

A hétfő délutáni együttes Előst Ligeti Lajos Kassuth-díjas, az Akadémia elnöke nyitotta meg, majd Teng Su-csiung, a Kínai Tudományos Akadémia Mikológiai és Fitopatológiai Laboratóriumának helyettes igazgatója a Kínai Tudományos Akadémia és a kínai tudományos dolgozók üdvözlését tolmácsolta. Hangsúlyozta, hogy a Magyar Népköztársaság és a Kínai Népköztársaság tudósainak kölcsönös látogatásai, a különböző tudományos kiadványok megismerése jelentősen hozzájárult a két ország tudományos kapcsolatának és együttműködésének megerősítéséhez.

Stanislaw Razur akadémikus, matematikus a Lengyel Tudományos Akadémia képviselőjében üdvözölte a nagygyűlést.

- Akadémiánk már régóta szorosán együttműködnek; több fontos vállalkozást végeznek együttesen - mondotta. - Remélem, hogy akadémiáinknak nemrég megkötött együttműködési megállapodása számos új eredményt fog hozni a két ország tudósainak együttműködésében.

/folyt. köv./

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 54. kiadás

1955 május 23

óra perc

/megkezdődött a Magyar Tudományos Akadémia... 13. folyt/t Bc & Tr
KC H-6 VE

J. Vesatko akadémikus, vegyész a Csehszlovák Tudományos Akadémia és a Szlovák Tudományos Akadémia, nevében köszöntötte a nagygyűlést. Hangsúlyozta, hogy a Csehszlovák Köztársaság tudományos dolgozói lelkesedéssel figyelik a magyar dolgozók alkotó munkájának eredményeit és további sikereket kívánnak tevékenységükhöz.

Nicolae Lupu román akadémikus, belgyógyász annak a reményének adott kifejezést, hogy a magyar tudósokkal való mostani találkozás is elősegíti a magyar és a Román Népköztársaság tudományos kapcsolatának további elmélyítését.

Ke Ün Szan akadémikus, a Mezőgazdasági Kutató Intézet igazgatója, a Koreai Tudományos Akadémia küldöttje üdvözlő szavában köszönetet mondott a koreai népek nyújtott testvéri támogatásért. Hangsúlyozta: hazája tudományának további fejlesztésében igen jelentős a Szovjetunió és a népi demokratikus országok tudományos öltözéssel való kapcsolatunk.

Ezután Lukács György Kossuth-díjas akadémikus, "Az esztétikai visszatükrözés problémája" címmel tartott előadást. Hangsúlyozta, hogy a visszatükrözési elmélet az esztétika egyik központi kérdése. Csak ennek az elméletnek a segítségével állapítható meg a művészet helye a különböző társadalmi és emberi tevékenységek között. A mindennapi életben, a tudományban és a művészetben megvalósuló visszatükrözés elemzése nélkül a művészetet - amint erre a múltban, különösen a mai polgári esztétikában oly gyakran került, illetve kerül sor - valami irracionális jelenségként fogunk fel. Csak ilyen elemzések alapján oldható meg helyesen a művészet nagy kérdései. A realizmus nem a sok egyéb stílus egyike, hanem minden igazi művészet alapvető formája. Csak az ilyen meghatározáson belül vehetjük fel a stíluskérdéseket, mint a realizmus, vagy antirealizmus kényszerű történelmi formái.

A továbbiakban az idealista esztétika elleni harorról beszélt. Megállapította, hogy az idealizmus visszatükrözési elmélete misztikába vezet, majd az idealista esztétika hierarchikus viszonyt állít fel a művészet és a tudomány között.

/folyt. köv./

/Megkezdődött a Magyar Tudományos Akadémia...^{14.} folyt/ t 3c KC Hnó VE

Ez a valóságos helyzet meghamisítása, akár a művészetet fogja fel a valóság tudományos megértésének előkészítő szakaszaként, akár megfordítva: a tudományt rendeli a művészet alá. A dialektikus materializmus ezzel szemben mindkettőben egyenértékű, különböző társadalmi funkciókat végző, egymást kiegészítő kifejezési formát lát.

- Az idealista esztétikára jellemző az emberi lélek ugynevezett képességeinek, az értelemnek és az érzésnek, a képzeletnek, stb. merev, gépies szétválasztása és egymással szembeállítás. A dialektikus materializmus mindig az egész emberből indul ki. Az idealista esztétika a művészt megatartást az ember veleszületett, öröktől fogva létező tulajdonságaként fogja fel. Ezzel filozófiai szempontból lehetetlenné teszi, hogy a művészet keletkezéséről beszélhessünk.

Ezután arról beszélt, hogy a legelső feladat a művészet keletkezésének filozófiai elemzése. A mindennapi élet visszatükrözése spontán, elegendő, a közvetlen gyakorlattal közvetlenül összefüggő formában a valóság valamennyi jellemét és formáját magában foglalja. A tudományos tükrözés ezzel szemben mentes az antropológiai szemlélettől. A művészi visszatükrözés az ember által konkrétan átélhető valóságot tükrözi. Ez a visszatükrözés objektív, de tárgya nem pusztán a magábanvaló valóság; hanem úgy tükrözi a valóságot, amint azt a termelőerők mindenkor fejlettsége az adott időpontban a társadalom, a társadalomban élő ember számára közvetíti. Foglalkozott a művészet viszonyával a mágiahoz és a valláshoz, valamint a művészet felszabadító harcával a vallás ellen.

- Minden tükrözési forma ugyanazt az objektív valóságot vetíti. Ennek eredményeként a művészetben és a tudományban is ugyanazok a valóság-kategóriák léteznek. Az esztétikai visszatükrözés központi problémája ennek az azonosságnek és a két területen megfigyelhető különböző megnyilvánulási módjainak elemzése.

Kiemelte az általánost, a különös és az egyes fogalmát és foglalkozott helyükkel és egymáshoz való viszonyukkal a tudományos visszatükrözésben. Jellemezte azt a sajátos, központi szerepet, amelyet a különös játszik az esztétikai visszatükrözésben és illusztrálta a témát a tipikus kérdésben.

Végül az esztétikai visszatükrözés sajátos vonásainak történelmi és társadalmi kialakulásával, a kategóriák egymáshoz való viszonyának beható elemzésével, a művészi alkotás szerkezeti elemzésével az esztétikai megatartás típusával foglalkozott.

/folyt.köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 56. kiadás

1955 május 23

14

óra 35 perc

/Megkezdődött a Magyar Tudományos Akadémia... 15 folyt/ t Be KG Hné VE

A történelmi materializmus problémái - például az művészet mint felépítvény, a művészet társadalmi és történelmi fejlődéstörvényei - csak az esztétikai visszatükrözés dialektikus materialista problémájának megoldása alapján vehetők fel helyesen. Az ellenkező út a történelmi relativizmushoz vezet. Mindezeknek a kérdéseknek a megoldása alkotja az elméleti előfeltételét az olyan döntően fontos kérdések helyes megoldásának, mint a műfaj, a stílus.

Lukács György nagy tetszéssel fogadott előadásával befejeződött a nagyvillás első napja. Kedden délelőtt Kodály Zoltán akadémikus "Szentirmaytól Bartókiig" címmel, délután Kovács István levelezőtag "A Központi Fizikai Kutató Intézet szerepe a felszabadulás utáni magyar fizikai kutatás kialakulásában" címmel tart előadást./MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 57. kiadás

1955. június 23.

19 óra 55 perc

/Darvas J. előadás. . . 6. folyt./ t Sr/PE Li H

Igaz volt a Szabad Nép cikkének, amikor azt írta, hogy "az írói szabadságot nem csupán a kispolgári anarchia, hanem a szektárius szűkkeblűség oldaláról is fenyegetheti veszély". Ez utóbbiról, a "szektárius szűkkeblűségről" sem feledkezhetünk meg, ma sem, mert korántsem küzdöttük meg vele, - de a tények azt mutatják, hogy az utóbbi időben elsősorban a kispolgári anarchia nézetei zavarták, akadályozták az irodalmi életünk fejlődését; ma tehát a fő hangsúly /mindenfélő mechanikusságot kerülve/ ezen, az ezek elleni harc kérdésén van. Igaz volt a Szabad Nép cikkének, amikor erős hangsúlyt adott annak, hogy az író a saját szemével nézzen, a saját véleményét és ítéletét mondja - hozzátéve, hogy az író számára nincs több mekkötöttség, mint az, hogy az író szemé, véleménye, ítélete a gazda szemé, véleménye, ítélete legyen. Világos dolog: önálló írói látás, ítéletalkotás nélkül nincs irodalom. De ma, amikor azt kellett tapasztalnunk, hogy iróink egy részénem a "gazda" szemével nézte a mi valóságunkat - nyilván /az összefüggés első részét nem erőltetve/ a marxista-leninista tudatosságot, a "gazda szemével" való látás kötelességét kell hangsúlyoznunk.

Mind a Szabad Nép cikkében, mind az én írószövetségi közgyűlési referátumomban volt kísérlet s nem is eredménytelen kísérlet, a jelentkező polgári-kispolgári nézetek elleni állásfoglalásra, de egyben tükröződött ezekben a megnyilatkozásokban az akkori felemás politikai helyzet is és - valljuk be - az opportunizmus is. Miben jutott ez kifejezésre? Mindenekelőtt egyfajta kiegyensúlyozó "mértéktartásban", "egyrészt-másrészt" ítélkező salamoni igazságosztásban; óvakodásban egyes hibák élesebb fölvetésétől s fontos elvi kérdések békitő összemosásában. Eppen ezért néhány kérdésről, bár szó esett róluk már több ízben is, ujólag is szólni kell még, mert nem elintéztettek ezek ma sem.

Ezen kérdések közül elsőnek az írók önkritikájáról beszélt szöveggel kapcsolatban rámutatott arra, hogy 1953 júniusa után iróink egy része önkritikát mondott régebbi munkásságáról, ami alapjában véve helyes lett volna, a baj azonban az volt, hogy ez az önkritika erős túlzással, valójában s lényegében a június előtti irodalompolitika alapvető elveinek revíziójává torzult el. Idézett Örkény István, Kónya Lajos, Sarkadi Imre írásaiból, illetve felszólalásai-ból, Benjamin László egyik verséből; amelyek azt mutatják, hogy az írók önkritikája valójában önmegbecsülésévé torzult, s nemcsak saját fajukról "tápták le a babért", hanem önkritika címén valójában az egész pártos irodalom kispolgári revíziója kezdődött el.

/folyt. köv./

/Darvas J. előadás. . . 7. folyt.

Ez az önkritikai hullám nem a szocialista-realista irodalom eszmei magasabbrendűségének alapján indult el, hanem éppen azt rombolta. Az irodalmunk eredményeit lebecsülé és summásan elvető nézetek, s az általános politikában megerősödő jobboldali-oppportunista nézetek között - ez ma már világos - szerves összefüggés l. van. Nem elszigetelt irodalmi "boltyáról" volt itt szó, hanem a jobboldali elhajlás egyik fő vonása tükröződött benne: tíz év történelmi eredményeinek a lebecsülése, semmibevevése. Az a nézet, amely az 1953 júniusa előtti öszpolitikában is a hibákat érezte döntőnek. Ez az összefüggés a politikában és az irodalomban fellépő jobboldali nézetek között teljesen világosan kimutatható. Mészáros István írószövetségi felszólalását, Déry Tibornak Nagy Imréhez írt nyílt levelét és Kónya Lajosnak az Új Haza november-decemberi számában megjelent írását idézve is érzékeltette, hogy ezek a helytelen nézetek elég szélesen jelentkeztek írónk gondolkozásában. S mindez: az elkövetett hibák felnagyítása, eltuizása, az 1953 előtti eredmények elvetése, semmibevevése, egyben izolálása, politikai-elvi igazolása volt azoknak a naturalista, a valóságot torz és hazug módon ábrázoló törekvéseknek, amelyek ezekben az időkben elszaporodtak irodalmunkban. Ezzel kapcsolatban hangsúlyozta: amikor ezekről beszélünk nem arról van szó, hogy azokra az írókra, akik tévedtek "ráhuzzuk a vízhez lepedőt", hanem arról van szó, hogy a tévedések politikai, világnézeti gyökereinek alapos elemzése nélkül lehetetlen lenne előrelépni.

A pártosságról és a szocialista realizmus néhány alapvető kérdéséről szolt ezután, hangsúlyozva, hogy a jobboldali nézetek egyik legfőbb megnyilvánulása volt irodalmunkban az elmúlt időben a pártosság gondolatának különböző formában történő revíziója. Örkény István "Írás közben" című cikkéből vett idézetekkel érzékeltette, milyen hamis és antimarxista elméletek kaptak lábra, amelyek lényegre a pártot és a népet külön választani.

A mi pártunk ereje éppen abban van, - folytatta - hogy a párt és a nép egyet jelent: a párt a nép érdekeinek, törekvéseinek leltisztább kifejezője és megvalósítója. Még akkor is, ha a párt követ is el hibákat, - de ezeket bátran fölvetni s kijavítani is csak azért képes, mert a párt és a nép között nincs és nem lehet szakadék. A szocialista realizmusnak éppen az a lényege, a mi irodalmunk pártosságának az a tartalma, hogy nem csupán ábrázolni akarja a valóságot, hanem azt meg is akarja változtatni,

/Folyt. köv./



M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 59. kiadás

1955. május 23.

20 óra 15 perc

/Darvas J. előadása. . . 8. folyt./ t Sr/É Li Hk

mépedig úgy, hogy a magyar írói eszközeivel támogatja a pártot, a párt politikáját, amely a v lóság megváltozt.ására egyedül képes. Aki ezt nem érti: az nem érti a szocialista-realizmus lényegét. Az írók, költők nemzet-mentő küldetése, véteszi szerepe a múltban muszáj-prófétaság és muszáj-Herikulesse volt, mert nem volt olyan erő ebben az országban, amely a nép legjobb törekvéseit valóra tudta volna váltani. Ma van a munkásosztály s ennek élcsapata a párt... s az író "nemzet-mentő küldetése" csak egy lehet: segíteni, szolgálni, író-harcos módjára, a párt politikájának győzelmét. Abban igaz van Örkónynak, hogy a pártos író soha nem szakadhat el sem a párttól, sem a néptől; - de csak akkor, ha következetes harcos lesz a pártnak. Hünek lenni a néphez ma annyit jelent, hünek lenni a párthoz. Pötöfi hitvallása - "A néppel tűzön-vizen át" - a mai író és költő számára ezt jelenti: a párttal tűzön-vizen át!

Miért kell erről a - szinte már közhely-szerű - igazságról még ma is ilyen hangsúlyosan szólni? Azért, mert az utóbbi időben - éppen a jobboldali nézetek jelentkezőseként - ez az igazság mintha elhanyagosult volna egyes íróink előtt. A "hűség a néphez" jelcsere kezdett nem marxista-leninista, hanem kispolitikai, szubjektivistá értelmet kapni. Az író, a költő soha nem általában hűséges a néphez: e hűségnek mindig konkrét tartalma van. S e tartalmat ma: a párt célkitűzései fejezik ki.

A párt és a nép viszonyára ma, a szocializmus felépítéséért folyó harc korszakában nem a hibák, a "félreértés", az "elszakadás" a jellemző, - hanem az jellemző, hogy a párt helyesen, jól képviseli a nép érdekeit s helyes célokat tűz a nép elé. Viszont: a nép érésze nem egyszerre ismeri fel a célok helyességét. Kemény, egyre élesedő osztályharc folyik s az ellenség - a belső és . külső ellenség - is igyekszik hátni, nem is minden eredmény nélkül népünk-re, s így akadályozni a szocializmus építését. Ellentétes, sőt visszahúzó érdekek is bőven vannak s hat - még a munkásosztályon belül is hat - a burzsoá ideológia maradványa. Nos, ebben a bonyolult helyzetben, amikor hű az író a párthoz? Nyilván csakis akkor, ha szívvel-lélekkel odáll a párt céljai mellé. Az igazán pártos író ne holmi közvetítő akarjon lenni a párt és a nép között, hanem inadozás nélküli harcos legyen a felnövő új támogatásában s a visszahúzó leküzdésében. Ez ma a néphez való hűség igazi tartalma.

/folyt. köv./

A továbbiakban rámutatott arra, hogy a pártos irói álláspontról való lecsuszást jelenti Keszi Imrének az Irodalmi Újság november 30-i számában írott cikke, valamint Kónya Lajosnak az Új Hír november-decemberi számában megjelent írása. Lehetnek megnyerő igazságok . . . írásaikban, de ha azt nézzük, mi ellen vitáztak és mellett érvelve foglaltak állást. Azonnal világos, hogy Keszi és Kónya is az életet, a valóságot eltorzító naturalista írások, irányzatok védelmében s az ezeket bíráló megnyilatkozások ellen emeltek szót. Vajon - folytatva ezzel kapcsolatban - a nép bizalmát akkor nyerjük meg, a "szavak becsületét" akkor szerazzuk vissza, ha mindenről kiderítjük, hogy rossz, ha belémerülünk az öncélú és hazug bájtortósításba? Nem. Az ilyen magatartás nem a néphez való hűség megátartása; - hanem végül is az író szándéka ellenére is a nép iránti hűtlenséghez vezet. Az a kötelesség - hangsúlyozta Darvas József, hogy az író igyekezzék minél teljesebben egyé válni a párttal, minél teljesebben megérteni a párt politikáját. Az írók helytelen nézeteiről vitázni kell, mert az irodalmunkban mutatózó - nem kétséges, hogy átmeneti - megtorpanás összefügg iróink egy részének eszmei-politikai bizonytalanságával. Több példát sorolt fel erre, majd elmondotta, hogy természetesen nemcsak a bizonytalanság jellemzi a mi irodalmunkat. Születnek jó, eszmeileg-művészileg sikeres művek is, sokszor azoktól az íróktól is, akiket bírálunk, akikkel ez előadásban magam is vitáztam. Kónya Lajos például - éppen legutóbbi kötete mutatja - nem csak olyan verseket ír, amelyeket bírálni kellett, de sok új verse mutatja egyben a költői gazdagodást, az elmélyülést is. Vagy Kucza Béterrel nem csak a "Nyírségi napló" a jellemző ebből az időből, - hanem az is, hogy - éppen most megjelent "Jónapot!" c. verskötete több darabja mutatja, azelőtt kissé szikár költői képzelate, képalkotó-ereje telibb, eredetibb lett. Sarkadi Imre se véletlenül kapta meg a "Verőbdülő" c. novelláskötetért, vagy Karinthy Ferenc a "Hazai tudósítások" c. kötetért a Kossuth-díjat. Ez nem az eredmények felsorolása akar lenni, hanem csupán azért emlitem, hogy lássuk: bonyolult és összetett a kép: - de vitathatatlan, hogy sokkal erősebb, gyorsabb lenne az irodalmunkban a fejlődés, ha a helytelen nézetek nem akadályoznák. Ezért, - iróink érdekében - kell ezekkel határozottan szembeszállni!

Beszélt új irodalmunk gyengeségéről, s ebben a vonatkozásban mindenképp kulturális örökségünk problémájáról szólt. E tekintetben voltak szaktárs gyökerű hibák, amelyekkel szemben Révai József elvtárs már 1950-ben szembeszállt. Az MDP III. kongresszusán Rákosi elvtárs figyelmeztetett a helyes út fontosságára.

/folyt. köv./

/Darvas J. előadása. . . 10. folyt./ t Sr/PE Li Hk

A továbbiakban elmondotta: 1953 júniusa után sokat beszélünk erről a kérdéseről, s közben többen lecsusztak a marxizmus-leninizmus alapjairól - s a helytelen nézetek nem kaptak komoly kritikát. Ennek következtében a mult.: kulturális örökségünk marxista-leninista kritikája kezdett elmosódni s eluralkodott minden hagyomány kritikátlan egybenossága. Kell és szükséges - hangsúlyozta Darvas József - haladó hagyományainkkal komolyan, elnölyülten foglalkoznunk. De helytelenüljük, hogy a hagyományok kritikai értékelése kezd eltűnni s lassankint minden multbeli örökségünk haladó hagyományja változik, s már a haladó hagyományokon belül is kezd elmosódni a különbség - mondjuk Petőfi és Arany, vagy éppen Jókai között. A hagyományok nevelő értéke csak akkor tud kibontakozni, ha értékelésükből kitűnik, ami igaz, - hogy mindez, ami felé ezek mutatnak, törték, s ami által értékek maradtak ma számára is, - mind az ma valósul meg. Az összefüggések ilyen megmutatása nélkül: holt anyag marad a hagyomány. S mindehhez még hozzátéhetjük: a legfőbb "hagyomány" immár az elmult tiz esztendő, s bizony az itt rejlő nevelőértékeket nemsze nem használjuk ki.

Ezzel kapcsolatban szólt az irodalmi folytonosság kérdéséről, ami valójában a két háboru közötti irodalomhoz való viszonyunkat illeti. Uj irodalmunk számára a két világháboru közötti irodalom is hagyomány. De egyáltalán nem mellékes dolog az, hogy ebből mit emelünk ki, s mit milyen kritikával nézünk. A közelmultban az írók, kritikusok szinte csak a folytonosságot hangsúlyozták, s elhallgatták, vagy elhelványították azt a cezurat, amit a felszabadulás jelentett. Ez az eltorzulás lekirívóbban Erdei Sándornak a Csillag decemberi számában megjelent cikkében mutatkozott meg, s ezzel kapcsolatban hangsúlyozta, hogy a két világháboru közötti irodalommal irodalmunk fejlődésnek egy szakasza ... igenis lezárult, s ha az előzményektől nem is függetlenül, de irodalmunknak egy új szakasza vette kezdetét. Nemcsak folytatódás van, de van szakadás is. Hogyan beszélhetnénk különben egy új szocialista, realista irodalom kialakulásáról, amely tanul persze a régi irodalomtól, a közvetlen mult irodalmától is, de nem egyszerűen folytatja azt.

- Hová vezet ennek a szem elől tévesztése? - folytatta.
- Oda, ahová részben vezetett is: a közelmult irodalmáról mondott marxista-leninista kritikának kispolgári reviziójához. Ezért erőszédhetett már az utóbbi időben irodalmi életünkben a "Nyugat"-korszak apoloígia s ezzel együtt Babitsék l'art pour l'art-jának a "megmacyarozása", mentesítése, megvédése.

/folyt. köv./

M T I B E L F O L D I H I R E K

B 62. kiadás

1955. május 23.

20 óra 30 perc

/Darvas J. előadása... 11. folyt./ t Sr/PE Li Hk

/Nemrégiben hangzott el egyik költőnkől az a javaslat, hogy Babits összes műveit, változtatás nélkül ki kell adni. Talán az 1919-es forradalomról írt rágalmazó írásait is?/ S mindennek természetesen, konzekvenciája van a jelenre is: ez a kritikátlanság egy új formalista, öncélú irodalom létjórát akarja elismertetni. S ugyancsak ennek a folytonosságot előtérbe helyező személetnek a következménye az is, hogy a népi irodalom eszmei-művészi korlátairól mind kevesebb szó esik a népi írók munkásságának értékelésével kapcsolatban. Sőt felbukkantak már olyan nézetek is, amelyek szerint az új szocialista-realista irodalom gyökereit elsősorban a népi irodalomban kell keresnünk. Az Erről beszélt, nyíltan, Juhász Géza cikke az "Alföld" c. folyóirat januári számában, - de, ha burkolt formában is, szélesebben élnek ezek a nézetek. Ha valaki, én ismerem s elismerem a népi irodalom nem kicsiny érdemét, pozitívumait, - de azt is tudom, hogy a kritikátlan elismerés árt a volt népi íróknak is, árt egész új irodalmunknak.

- Rendkívül fontos elvi kérdések ezek, - mert mindez összefügg az irodalmi egyesítés elvtelenség-értelmezésével, s a nem kommunista, a nem-marxista-leninista ideológiák elleni harc lebecsülésével, sőt esetenként a feladásával. Nem elméleti kérdés ez: sajnos az elmúlt időkben a gyakorlatban is bőven tapasztalhattuk ezt.

- A spontán fejlődésre bízni mindent, nem harcolni a helytelen, visszahúzó nézetek ellen, leenynek azok akár nérodnyik, akár más, nem marxista nézetek: így nem valósulhat meg új irodalmunk egyesítése; illetve az így megvalósuló egyesítés csak elvtelen egyesítés lehet. Ahogyan a kisárutermelő paraszti gazdaság nem fejlődik, nem fejlődhet átspontán, majdól szocialista gazdasággá, - a nem-marxista ideológiák világi /még ha olyan közel állanak is hozzánk/ sem válnak ideológiai meggyőzés, helytelen nézetek elleni harc /hansúlyozon, nem fejbeverés: hanem eszmei harc/ nélkül szocialista-realista írókká. S ez nem csak a párttag-utitárs írók viszonyának a kérdése: egész irodalmunk fejlődésének alapvető kérdése. Ha lemondunk a bárhol, bármilyen formában jelentkező helytelen nézetek elleni kemény, következetes harcról, - nem használunk, hanem ártunk ezzel íróinknak, s egész irodalmunknak.

Végül hangsúlyozta, hogy a jobboldali elhajlás tüneteinek elméleti és gyakorlati következményeinek felderítése ma és a jövőben olyan feladat, amely elől irodalmi életünknek nem lehet kitérni, mert a további előrehaladásnak ma az az egyik döntő előfeltétele. S ezt a munkát elvégezni mindenekelőtt az írók és kritikusok feladata.

/Tolpt. Hk./

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 63. kiadás

1955. június 23.

20 óra 45 perc

/Darvas J. előadása. . . 12. folyt./ t Sr/PE Li Hk

Ezután rátért az egyéb művészeti területekre. Bevezetőben hangsúlyozta, hogy az irodalomra mondottak, természetesen más-más formában, jelentkeztek a kulturális élet minden területén. A képzőművészeti életben úgy, hogy festőink, szobrászaink munkájában háttérbe szorult a mai élet ábrázolása, valami szürke szenvedély nélküli szürke árnyék a művek jelentékeny részén. Természetesen nemcsak ez volt a jellemző. Sok képzőművésztünkél megfigyelhettünk olyan nem eredménytelen törekvést, hogy kitörjön a szürkeziből; ezdecsobb, elnőlyülttobb, bensősősesebben ábrázolja a valóságot.

A színházak, varieték munkájában, egyes műsoraikban szintén erős eltorzulásokhoz tapasztalhattunk. Az idei színházi évad első felében csupán egy színházunk mutatott be új magyar darabot. Bár az évad öszaktépt vizsgálva, mind az új magyar, mind pedig a szovjet darabok száma megnövekedett, a helyzetet távolról sem tartjuk kielégítőnek. Nagyon kevés volt a népi demokratikus darab is, csupán a haladó nyugati darabok száma emelkedett az elmúlt évekhez képest, ami helyes. Különösen vidéki színházainknál ideje komolyabban megvizsgálni az operett-dömping kérdését. Az esztrád műsorokról szólva hangsúlyozta: . . . nem egy esztrádműsorunk időtlenül, izléstelenül panyolódó viccei, a minden áron való kritizálás, a társadalmi munkát, az építést, sőt nem egyszer egyenesen a pártot irányozott lejáratni.

Egyoldalu lenne természetesen a kép, ha színházaink életében csak a fogyatékosságokat látnánk, s nem vennénk tudomást arról, hogy bizonyos vonatkozásokban előre is mentünk. Hiba lenne nem észrevenni s nem értékelni, hogy színházművészetünk néhány oly kiemelkedő produkcióval örvendeztette meg közönségünket, mint a Nemzeti Uri nuri, az Ifjúsági Színház Tanító, a Néphadsereg Színház Mária levente, Debreceni Színház Bánk bán, Arany és szerelm, a Szegedi Színház Kispalócok, s a Kecskeméti Színház Aranyember előadása. S komoly eredmény a József Attila Színház sikeres indulása a "Város peremén" a munkásosztály színházi kulturájának fejlesztésében.

A jobboldali torzulásokat színházaink életében nemcsak a műsorterv tükrözi. Több színházunknál komoly bajok jelentkeznek a színészi etika, az alapvető színészi erkölcs területén is. Altlónossá vált a mértéktelen pénzhajhászás s még lebecsültebb művészeink közül is igen sokan tehetségükhöz mésszeménően méltatlan produkciókban és rendezvényekben vesznek részt. Színházaink területén az utóbbi évek során lényegesen hiányoztak a komolyabb, elnőlyülttebb elvi viták, a színjészség lefontosabb kérdéseivel foglalkozó megbeszélések. Zenéi életünk fejlődését a leköztelebbi mult olyan alkotásai mutatják, mint Szabó Ferenc "Föltámadott a tenger" c. oratóriuma, Szervánszky József Attila concertoja, stb. TL /folyt.köv./

Szerkesztősereg figyelébe!

216 - perc

Mai E.35. kiadásunk /I. tervek teljesítéséért.../utolsó
bekezdésének első sora helyesen a következő:

Pozsgai Miklós, a pécsi vasas kisipari szövetkezet
másodéves vasipari tanulója, a Baranya megyei... /MTI/

Budapest, 1955. május 23.

/Darvas J. előadása.... 13. folyt./ § Sr Li TI V. Hk

A napokban zajlott le az új magyar vígopera, Polgár Tibor: Kérők című művének bemutatója s ha tisztában is vagyunk a mű egyes fogyatékekkel, mégis egészében a művet és a kitűnő előadást örömmel üdvözljük. A magyar előadóművészek és hivatásos együttesünk hazai népszerűsége és külföldi sikerei jelzik zenei előadóművészeink nemzetközi rangját is.

- De másfelől zenei életünk visszahanyatlásának egyes riasztó jeleit is láthatjuk. Az új szellemű tömegzene fejlődése amnyi biztató kezdet után szinte teljesen megakadt, új tömegdalok évek óta alig születtek.

- Az esztrád-őrület és vele a zenei ponyva nagyarányú felburjánzása visszavetette a tömegek zenei nevelését. Az a néhány kísérlet, amelyet az elmúlt másfél év során tettünk a zenés és táncos szórakozásban aláradó szemét visszaszorítására, részben határozatlan és gyenge volt, részben egy rosszürtelenben felszított "közvéleménnyel" szemben nem vezetett kellő eredményre, legfeljebb a továbbromlás folyamatát gátolta meg.

/ának

- Mindezek arra figyelmeztetnek, hogy elsősorban a nevelés termékeny és pozitív eszközeivel, a társadalmi örök széleskörű megmozgatásával, de szükség esetén az államhatáron korlátozó eszközeivel is keljünk védelmére zene- és táncművészetünk eredményeinek, segítsük elő továbbfejlődésüket és ismertessük meg őket egész népünkkel. Különös figyelmet kell szentelnünk a vidéki zenei élet feltámasztásának. Jól kell élnünk azzal a hatalmas lehetőséggel, melyet Bartók Béla születésének és halálévfordulójával kapcsolatos ünnepségeink adnak kezünkbe. Ennek a nagy hazafinak és zenei alkotógéniusznak a neve jelszóként mozgathatja meg zenei életünk öröit. Alkalmat ad arra is, hogy hagyományaink, elsősorban Bartók Béla zenei hagy tékának felhasználása körül a múltban elkövetett tévelygésnek véget vessünk.

- A legbiztatóbb fejlődés talán filművészetünkben tapasztalható. Ez a fejlődés - mely persze távolról sem volt, és ma sem mentes komoly problémáktól - filművészetünk egészére vonatkozik, tehát játék-, hirdó-, dokumentum-, népszerű-tudományos, oktató- és szinkron- filmgártásunkra is.

/folyt.köv./

B 65. kiadás

1955 május 23

2,1 óra — perc

/Darvas J. előadása..... 14. folyt./ § Sr LÍ TI Hk

Játékfilmművészetünk a "Harag napja"-tól, az "Életjel"-től kezdve a "Simon Menyhért születése", a "Hintónjáró szerelem", a "Liliomfi", a "Budapesti tavasz", s a "Különös ismertetőjel" című filmekig valóban jelentős alkotásokat hozott létre. Filmművészetünknek ez a fejlődése komoly figyelmet érdemel azért is, mert legértékesebb, legpártosabb filmjeink egész sora — mint a "Harag napja", az "Életjel", a "Budapesti tavasz" és a "Különös ismertetőjel" — éppen abban az időben született, amikor művészetünk egészében legerősebben mutatkozott a jobboldali elhajlás, az eszmei igénytelenség. E filmek létrejöttében nyilván nagy szerepet játszik filmíróink és filmművészeink egyrészének világnézeti gazdagodása, a belső igényesség növekedése, az, hogy a nehéz művészi feladatokat — a mi világnézetünk talaján állva — művészi hittel tudták megoldani, s a világnézeti mondanivaló nem egy filmünk jó részében emlékezetbe vésődő művészi egyénítéssel jut kifejezésre, mint például az "Életjel" vagy a "Harag napja" nem egy figurájában és jelenetében.

— De tanulságos ez a fejlődés állami irányításunk szempontjából is, hiszen filmművészetünk — éppen jellegénél, sokrétűségénél fogva — ezekben az években sem volt független az irodalom és többi művészetünk helyzetétől, s az eszmeietlenség, a burzsszó örökség és hatás felerősödése filmművészeink körében is észlelhető volt, s hibás nézetek, törekvések a legutóbbi időben is akadnak. Miért nem mutatkozott mégis mindez kész filmekben, miért nem kerültek filmművészetünk kátyuba? Ebben — anélkül, hogy filmművészeink érdemét csökkenteném — döntő szerepe volt az állami irányításnak, annak, hogy a forgatókönyvekkel, készülő filmekkel az alkotómunka menetében is többet foglalkoztunk, magukkal a művészekkel személyes megbeszélésekben, vitákon tisztáztuk a legalapvetőbb problémákat, s nemcsak mondunk olyan forgatókönyvekre, amelyek a mi művészeti és nevelési céljainkat keresztelték és diszkreditálták volna filmművészetünk legjobb eredményeit is.

— Hatalmas eredmény az, hogy az elmúlt évben 90 millió fölé emelkedett a mozilátogatók száma, s ezzel megelőztünk olyan államokat is, mint Franciaország, Anglia. S ezen belül fontos jelenség az, hogy — minden reakciós, opportunistáé nézet ellenére — jelentékenyen emelkedett, az elmúlt évekhez képest is a szovjet filmek látogatottsága, bár mozijaink műsorán sok /nem mindig jól megválasztott, nyugati film is szerepelt.

/folyt.köv./

/Darvas J. J. előadása.... 15. folyt./ § Sr Li TI Hk

Különbösen ugyanilyen jelenséget tapasztalhattunk a könyvtáraknál is. Bár a provincializmus, a más népek kulturájától való elzárkózás, ezek nacionalista-izű lebecsülése /persze: elsősorban a szovjet és a népi demokratikus kulturájáé/ bizonyos kispolgári rétegek-nél jellemző jelensége volt a jobboldali eltorzulásnak, - népünk egészére ez korántsem volt jellemző.

Darvas József előadása következő részében a tömegek művelődésének egyik legfontosabb eszközéről és intézményéről, a kulturotthonokról beszélt:

- Az utóbbi időben - mondotta, - a kulturotthonok vezetői mind falun, mind az üzemekben elhanyagolták a politikai agitációs munkát, a termelészövetkezeti eszméi népszerűsítést, a tsz-ek szervezésének és megszilárdításának támogatását az állami gazdaságok és gépállomások kulturális gondozását. Ellenyhult az üzemi kulturotthonokban is a termelésnek kulturális eszközökkel való segítése. A termelést, a begyűjtést, általában a szocialista építést közvetlenül támogató kulturális agitációs munka mind az üzemekben, mind a falvakban alá hagyott. Helyes és szükséges volt az a kritika, amelyet a kulturális agitáció és a kulturális propaganda munka irányításágáról mondtunk, helyes volt a bírálat az agitációs munka szemérmességéről is. A jobboldali nézetek azonban ezt a kritikát a kulturális agitáció ellen fordították.

- A kulturotthonok munkája előtt a jövőben is változatlanul az ismert hármas feladat áll: a dolgozók eszméi-politikai nevelése, műveltségének emelése, a termelés segítése a kultura eszközeivel és a tömegek kulturált pihenésének és szórakoztatásának biztosítása.

- A kulturotthonok munkájának elsőrendű feladata a dolgozók világnézetének formálása. A kulturotthon tehát nemcsak, hogy nem hanyagolhatja el a politikai nevelést, hanem legfontosabb feladatként kell azt tekinteni. Nincs politikanentos művelődés. A közelmúlt tapasztalatai is világosan megmutatták ezt. Amilyen mértékben terjedt a kulturotthonok munkájában a depolitizálódás, olyan mértékben nyomultak be a népművelésbe a jobboldali nézetek: a polgári ideológia, a sovinizmus, a narodnyik felfogás, a haladó hagyományok jobboldali értelmezése, a munkás-paraszt szövetség gondolatának, a munkásság forradalmi hagyományainak háttérbe szorítása.

/folyt.köv./

az ideológiai nevelést, szem előtt vették az osztályharc követelményeit, a szocializmus építésének fontos célkitűzéseit. A munka súlya átcuszott csak a szórakoztatás területére.

- A mezőgazdaság fejlesztését célzó rendelkezések végrehajtását a legtöbb helyen sikeresen támogatták kulturális eszközökkel a kulturotthonok, de a mezőgazdasági munkával kapcsolatban szintén elhanyagolták

/Darvas J. előadása... 16. folyt./ § Sr Li TI Hk

- A kulturotthonokkal kapcsolatban szólt az öntevékeny művészeti munkáról, amely ma már több mint negyedmillió embert foglalkoztat, s a nézők millióinak szórakoztatása során a világnézet, izlés, erkölcs formálásában óriási a jelentősége.

- A műsorpolitikai irányítás változatlanul - és előreláthatólag még hosszú ideig - egyik legfőbb gondunk marad. A jelentősen megjavult műsorkiadás és szakmai segítség ellenére egyes színjátszó csoportoknál a megfelelő színvonal, igényesség mellett kétségtelen huzódózás mutatkozik az egyfelvonásosoktól, komoly jele-
netektől. A csoportok egy részénél pedig határozott kispolgári jellegű, giccses terjesztő multbafordulás észlelhető, a könnyű műfajok /operett, kabaré/ elburjánzása, kísérletek a silány hagyományok visszacsempészésére szórakoztatás és közönségigény címén. Mindezzel kapcsolatban megállapítható az állami irányítás, tanácsadás, ellenőrzés hiányos volta.

- Ezek a hibák azonban nemcsak a színjátszó mozgalomban jelentkeznek, hanem - más-más formában - megtalálhatók a mozgalom többi ágában is. Jelentősen meg kell tehát javítanunk a művészeti csoportokban a belső politikai nevelést és céltudatos, tervszerű műsorpolitikai irányítást kell folytatnunk /beleértve a műsorkiadás megjavítását/.

Szólt népművészeti hagyományainkról is. Elhanyagoltuk a mai élet ábrázolására való törekvést a művészeti tömegmozgalom jelentős részében. Alig jutottunk előre a munkásosztály forradalmi kulturális hagyományinak feltárásában, általában a népi hagyomány feltárása a falura korlátozódott, de ebből is nagyjából kimaradt a forradalmi, demokratikus parasztmozgalmak művészeti emlékeinek feltárása. Népművészeti hagyományainkat ezentul is meg kell becsülnünk és arra kell törekednünk, hogy nemzeti kulturánk formakincsét gazdagítsák, hogy a felnövő új nemzedék megismerje és megszeresse népünk gazdag és szép művészetét, megértse ennek tartalmát és formanyelvét. Emellett azonban nem szabad elhanyagolnunk az új, szocialista tartalmu népi alkotások életrehívását. A könyvtármunkáról elmondotta, hogy a könyvtárak fejlődése a párt 1953 júniusi határozata után meggyorsult. Könyvkiadásunk az elmúlt másfél esztendőben jelentősen megjavult. Ugyanakkor azonban a könyvtárosok nem kis része az utóbbi időben elhanyagolta a politikai és népszerű tudományos könyvek beszerzését és szinte kizárólag csak szépirodalmat vásárolt.

/folyt.köv./

A vidéki könyvtárak a mezőgazdasági szakirodalomból majdnem kizárólag az egyéni gazdaságra vonatkozó könyveket szerezték be. Természetesen nem az volt a hiba, hogy a méhészetre, a házivirtenszítésre, a gyümölcsstermesztésre, stb. vonatkozó könyveket is megvásárolták, - hanem az, hogy elhanyagolták a szocialista mezőgazdasági nagytömeget népszerűsítő és az ezek termelékenységének emelését elősegítő szakkönyvek beszerzését és propagandáját.

Darvas József ezután az ismeretterjesztő munka fontosságáról szólt és aláhuzta, hogy annak kibontakozását különösen segítette a szakemberek nagyarányú bevonása, a Társadalom és Természettudományi Ismeretterjesztő Társulat működése.

- Ismeretterjesztő munkánkban azonban - folytatta - számos gyengeség is van. Előadásaink, de más ismeretterjesztő formák is sokszor csak szakismeretek nyújtására törekedtek, s nem vettük eléggé tudatosan figyelembe azt a célt, hogy a dolgozók világnézetének, szocialista öntudatának fejlesztését is elősegítsük. Ismeretterjesztő munkánk hibája az is, hogy túlságosan a múltból táplálkozik, s keveset foglalkozik a ma, a mai élet problémáival. Elhanyagoltuk munkánkban a mezőgazdaság szocialista szektorait, mindenekelőtt a gépállomásokat. Egész eddigi munkánk során figyelmen kívül hagytuk településeink - falvaink és városaink - összetételét, sokszínű rétegződését, a dolgozók politikai öntudatának fejlettségi fokát.

- A falu rengeteget változott. Ezt a megváltozott képet nagyon figyelembe kell venni munkánkban. A falu szocialista átszervezése, egész szocialista fejlődésünk egyik legfontosabb teendője. Egész falusi munkánkat ennek a célnak a szolgálatába kell állítani. Az ismeretterjesztés feladata, hogy a szervezetkezeti parasztokat az agro-biológiai tudomány alapjaival és legújabb vívmányával megismeresse, feltárja előttük a mezőgazdasági termelés tudományos módszereinek óriási gyakorlati jelentőségét. Eddig is tettünk már egyet és mást ennek érdekében, de ezt a munkát erősíteniünk kell.

/folyt.köv./

M T I B E L F Ő L D I H I R E K

B 69. kiadás

1955 május 23

21 óra 30 perc

/Darvas J. előadása..... 18. folyt./ § Sr Li TI Hk

A kulturális nevelés eszközeivel is erősíteni kell a közösség iránti felelősséget, az államhoz, a közös tulajdonhoz való új viszonyt.

- -zek mellett fokozni kell az általános műveltség növelését szolgáló előadások, előadássorozatok számát is, mert csak sokoldalú, széles látókörrel rendelkező termelőszövetkezeti parasztság tudja igazán kihasználni a nagytüzemi gazdálkodás adta lehetőségeket.

- Természetesen, továbbra is sokat kell foglalkoznunk az egyénileg dolgozó parasztokkal, hiszen a falu dolgozóinak többségét ma még ezek teszik. A feladat az, hogy politikai látókörüket szélessítsük, világszemléletüket megváltoztassuk, harcoljunk a régi előítéletek és maradiság ellen.

- Az egyéniek körében végzendő ismeretterjesztő munkában éppen ezért nem elégséges csupán - bár rendkívül fontos - a tsz gondolat népszerűsítése; növelni kell a dolgozó parasztság általános műveltségét is. Széles látókörrel rendelkező parasztság hamarabb látja meg a termelőszövetkezet magasabbrendűségét, a kisüzemi gazdálkodás korlátait. Epp a magasabb műveltség birtokában képes az új befogadására, a megszokott, a régi levetkőzésére.

/folyt.köv./

II

MTI BELFÖLDI HIREK

B 70. kiadás

1955. május 23.

21 óra 30 perc

/Darvas J. előadása. . . 19. folyt./ t Sr/PE Li Hk

- A politikai előadásokról szólva: belpolitikai előadásainknak a dolgozókat közvetlenül érintő kérdéseket kell első sorban tárgyalniuk, mint pl. a munkás-paraszt szövetség kérdése, megmutatni e kérdésben a munkásosztály vezető szerepét. Tudatosítani kell egész munkásosztályunkban nagy történelmi hivatását és feladatát, ami a szocializmus végső győzelméig ráhárul. Ismertetni kell az osztályharc problémáit, mindenekelőtt a kulákság elleni harcot. Fontos része a munkának a párt és kormányhatározatok, törvények és rendeletek ismertetése, a törvényesség, a munka és bevételek fejelem, az állampolgári jogok és kötelességek megmagyarázása.

- Külpolitikai előadásaink ismertessék a Szovjetunió és a népi demokráciák dolgozóinak életét, a szocializmus építésében elért sikereiket. Mutassák meg ezek az előadások, mit jelent számunkra a Szovjetunió, az új Kína és a népi demokratikus országok testvéri segítségére, hogy mi a proletárnemzetköziség jelentősége, tartalma.

Előadásos propagandánkban a jövőben sokkal többet kell törődni a termelési propagandával, mind a munkásosztály, mind a parasztság körében. Termelési propagandánk legfőbb célja, hogy dolgozóinkat megismertessük olyan eljárásokkal, amelyek alkalmazása a termelékenység emelését szolgálja.

Termelési propagandánknak szakismereteket kell nyújtani; meg kell ismertetni munkásosztályunkat, dolgozó parasztságunkat a tudomány leujabb eredményeivel, a modern gépek használatával, az agro és zootechnika alkalmazásának tudományos módszereivel. Üzemeinkben rendszeresíteni kell a sztencnovisták és élenjáró dolgozók tapasztalateszerőjét, munkamódszerátadását, elősegítve a termelékenység emelését ezek elterjesztésével.

Nevelőmunkánkban fokozni kell a materialista tudományos világnézet terjesztését, mégpedig elsősorban a természettudományos ismeretek nyújtásán keresztül, ügyelve arra, hogy dolgozóink világsos érzületét ne sértse meg. Meg kell mutatni korunk egyházainak tudományellenes, haladás- és fejlődés ellenes tevékenységét, a réshoz való töresés megakadályozás gazdasági és politikai okait.

Külön alá szeretném huzni - és nemcsak az előadásos propaganda, az ismeretterjesztés vonatkozásában, hanem minden vonatkozásban - a munkásosztály kulturális nevelésével való, sokkal nagyobb mértékű foglalkozás rendkívül fontos feladatát. Eddig nem foglalkoztunk eléggé - bár ez már régebbi keletű mulasztásunk - a munkásosztállyal.

/Darvas J. előadása./

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 71. kiadás

1955. május 23.

21 óra 35 perc

/Darvas J. előadása. . . 20. folyt./ t Sr/PE Li B Hk

Holott: a kulturális forradalom vezetőosztálya is a munkásosztály; a munkásosztály kulturális nevelésének éppen ezért munkánk középpontjába kell kerülnie. Az élet igaz ábrázolásának a követelménye veti azt fel, hogy irodalmunk, művészetünk érdeklődésének a középpontjába kerüljön a munkásosztály. Alázza már külön is e feladat fontosságát az, hogy a munkásosztály a felszabadulás óta és különösen az öt éves terv ideje alatt, hatalmasan megnőtt.

A munkásosztály kulturális nevelése nemcsak a mi feladatunk, nemcsak a Népművelési Minisztérium feladata. Sok szerepük van itt a különböző tömegszervezeteknek, mindenekelőtt a szakszervezeteknek, amely e munka jelentékeny részét végzi, - de a kulturális forradalom állami végrehajtásában is középpontban kell e feladatnak állnia.

Amikor kulturális életünk elmúlt másfél-két esztendejét, így számbavesszük - folytatta a miniszter, - azt is nagyon határozottan meg kell állapítani, hogy a hibákban nagy része volt az állami vezetőségnek is. Most az első feladat: sokkal többet kell törődnünk az állami irányítás eszmei színvonalának, az emelésével. Nem lehet na ilyen fontos ideológiai területen jó irányító, aki csak általában művelt s e műveltsége nem marxista alapokon nyugszik, de az sem, aki csak általában fejlett politikailag s nincs kezében /a fejében, a szívében/ a kultura tárgyi anyaga.

A másik dolog az, hogy - nem szavakban ugyan, de a valóságban - kissé személylővé tettük, hogy tudunk elsikkadni az állami irányítás / ezzel együtt valójában a pártirányítás / döntő jelentőségét. Az állami irányítás elengedhetetlen része a kulturális forradalom győzelmes megvívásának. A párt, az állam határozott, céltudatos irányító és szervező munkájánélkül - nincs kulturális forradalom. Erről az egyedül lehetséges alapról kell megítélni minden kérdést, helyesen tisztázni is csak innen lehet.

Ezzel összefüggésben néhány elvi kérdéstről szólt már. Beszél a kultura demokratizmusáról, amely a proletárdiktatura viszonyai között mindenekelőtt azt jelenti, hogy a kultura megszűnik egy szűk réteg kiváltságos lenni és a kultura minden progresszív értéke a nép közkincsévé válik: milliók válnak a kultura birtokosává. Ebben a vonatkozásban a kulturális forradalom a kultura forradalmi tempója demokratizálását jelenti s az állami irányítás egyik feladata éppen az, hogy ezt szervezze, irányítsa, segítse.

/folyt. köv./

B 72. kiadás

1955. május 23.

21 óra 45 perc

/Darvas J. előadása. . . 21. folyt./ t Sr/PE Li Hk

Ugyanakkor egyre szélesebben kibontakozik a dolgozók kulturális aktivitása, kezdeményezése, sőt művészi alkotó ereje. Ezt a folyamatot szintén támogatnunk, sőt irányítanunk kell, mindig figyelembe véve a dolgozók érdeklődését, fejlettségi fokát is, - de az egyáltalán nem jelentheti a burzsoá fertőzéssel megrentett tömegmozgás kiszűrését. Sőt: annak a fokozatos, tervszerű felszámolását kell, hogy jelentse.

Voltak viták, zavarok a körül is, hogy a szocializmusba való átmenet szakaszában mi a helyzet a kultúrában? A mi kultúránk most nem egyszerűen szocialista kultúra. Társadalmunkban vannak átmeneti, kiépítési rétegek, amelyek ugyan fejlődnek a szocializmus felé, de ideológiájuk alapvetően nem szocialista. Ezzel kulturpolitikánknak számolnia kell. Ezek az átmeneti ideológiák - nem ellenségesek, de nem is marxisták. - Jelentkeznek az irodalomban, művészetben is. /Utálták írók, művészek, széles értelmében véve./ Nyilván: ezeket nem tudomásul venni s adminisztratív eszközökkel elhallgatni: nem lenne helyes. E tekintetben voltak túlzások a múltban s a túlzások felszámolása helyes volt. An a békülékenység és a nézetekkel szemben, ami 1953 júniusa után eluralkodott: alapvetően helytelen. A helyes magatartás itt az, hogy számolva a nem-marxista ideológiák jelenlétével, - de egy pillanatra se mondunk le a fokozatos ki-szorításukról.

A Hazafias Népfrontról szóló határozat: A Hazafias Népfrontra szükség van, mint olyan tömegmozgalomra, amely segít új tömegeket aktivizálni a szocializmus építésére, a béke védelmére; de mint olyan tömegmozgalom fejlődhet csak erőszakszerűen, amelyben nem szorul háttérbe a párt vezető szerepe, amely a szocialista építés politikáját szolgálja. Világos dolog: a Hazafias Népfrontnak olyan tömegek között is dolgoznia kell, amely még nem, vagy nem mindenben helyeslik a szocialista építés politikáját, de a Népfront szerepe éppen az, hogy segítsen fokozatosan átnevelni ezeket a rétegeket. Így nézve a dolgot: a kulturális munkában, a kulturforradalom megvalósításában is van szerepe, feladata, hivatása a Hazafias Népfrontnak. De ez nem valamiféle vezető szerep, nem is a kulturforradalmunk fő feladataitól független szerep, hanem: segítése a párt, az állam által irányított kulturális nevelő munkának. Ebben, - de csakis ebben - az értelemben támaszkodnunk kell a Népfront-mozgalomra és segítséget is kell adnunk e feladatai ellátásához /olvasókörök munkájának a segítése, stb./

/folyt. köv./

MTI BELFÖLDI HIREK

B 73. kiadás

1955. május 23.

21 óra 45 perc

/Darvas J. előadása. . . 22. folyt./ . Sr/PE Li Hk

Véül az állami irányítás módszereiről szólt.

- A kulturális munka - hangsúlyozta - lealább is nagyobb részét tekintve, a nép, a tömegek között vezetett mozgalmi jelleű munka. Ebben a tekintetben a többi állami tevékenységtől sokban különbözik, s a különbségről soha nem szabad elfeledkeznünk. A népművelés munkásai nem egyszerűen hivatalnokok. A népművelés mozgalmát, a nép művelődésének nagy ügyét kell segíteniök a néppel, a nép között.

Munkánkban a párt politikájához való hűség vezessen bennünket. "A proletariátus diktatúrája - mondja Lenin - szívós, véres és vörtelen, erőszakos és békés, katonai és gazdasági; pedagógiai és adminisztrációs harc a régi társadalom erői és hagyományai ellen. Milliók és tízmilliók szokásainak az ereje - a leaszörnyűbb erő, Párt nélkül, amely vaskemény és edzett a harcban, párt nélkül, amely az osztály-összes becsületet eleminek a bizalmát bírja, párt nélkül, amely figyelemmel tudja kísérni a tömegek hangulatát és tud arra befolyást gyakorolni, ilyen sikeres harcot vívni lehetetlen." E harc egyik frontszakasza van miránk bízva. Álljunk helyt következetesen, szilárdan, népünk, a szocializmus ügyéért! - fejezte be szavait Darvas József. /MTI/

72

M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 74. kiadás

1955 május 23

11 óra 55 perc

Az Országos Béketanács és az MSZT Solohov-estje

t & MS/TI Li TI VE

1955 május 23

Az Országos Béketanács és az MSZT hétfőn ünnepi estét rendezett Mihail Solohov, a nagy szovjet író 50. születésnapja alkalmából. A nagyszámu érdeklődő közönség soraiban irodalmi, művészeti és társadalmi életünk számos kiválósága foglalt helyet.

Aczél Tamás Sztálin-díjjal kitüntetett Kossuth-díjas író megnyitója után Veres Péter kétszeres Kossuth-díjas, a Magyar Írók Szövetségének elnöke méltatta Solohov munkásságát.

Az előadást követő műsorban Makai Imre műfordító, Ascher Oszkár előadóművész és Horváth Ferenc, a Madách Színház tagja, valamint a Gorkij Könyvtár énekkara működött közre nagy sikerrel.

/MTI/

A Csehszlovák Kultura Ünnepi hangversenye a Művész klubban

t Tom/dg TI VE

1955 május 23

A baráti Csehszlovákia felszabadulásának tizedik évfordulója tiszteletére hétfőn este a Csehszlovák Kultura Ünnepi hangversenyt rendezett a Művészeti Szövetségek Házában. Cseh és szlovák klasszikus költők és nagy klasszikus zeneszerzők művei szóltak meg, hogy a művészet eszközével mélyítsék jobban a két testvéri ország népei közötti barátságot. Az esten közreműködtek: Kovaly Róbert, Jámbor László érdemes művész, Mátyás Mária Kossuth-díjas, Orosz Julia érdemes művész és Takács Paula, a Magyar Állami Operaház énekművészei, Szabó Miklós, a Magyar Rádió művésze, valamint Darvas Iván, a Madách Színház tagja. Zongorán Dénes Erzsébet, a Magyar Állami Operaház tagja kísérte az énekművészeket. Minden műsorszámot nagy tetszéssel fogadott a Művész Klub nagytermét zsúfolásig megtöltő közönség. /MTI/

M T I B E L F Ő L D I H I R E K

B 74. kiadás

1955 május 23

9/1 óra 55 perc

Az Országos Béketanács és az MSZT Solohov-estje

t & MS/TI Li TI VE

1955 május 23

Az Országos Béketanács és az MSZT hétfőn Unnapi estet rendezett Mihail Solohov, a nagy szovjet író 50. születésnapja alkalmából. A nagyszámu érdeklődő közönség soraiban irodalmi, művészeti és társadalmi életünk számos kiválósága foglalt helyet.

Aczél Tamás Sztálin-díjjal kitüntetett Kossuth-díjas író megnyitója után Veres Péter kétszeres Kossuth-díjas, a Magyar Írók Szövetségének elnöke méltatta Solohov munkásságát.

Az előadást követő műsorban Makai Imre műfordító, Ascher Oszkár előadóművész és Horváth Ferenc, a Madách Színház tagja, valamint a Gorkij Könyvtár énekkara működött közre nagy sikerrel.

/MTI/

A Csehszlovák Kultura Unnapi hangversenye a Művész klubban

t Tom/dg TI VE

1955 május 23

A baráti Csehszlovákia felszabadulásának tizedik évfordulója tiszteletére hétfőn este a Csehszlovák Kultura Unnapi hangversenyt rendezett a Művészeti Szövetségek Házában. Cseh és szlovák klasszikus költők és nagy klasszikus zeneszerzők művei szóltak meg, hogy a művészet eszközével mélyítsék jobban a két testvéri ország népei közötti barátságot. Az esten közreműködtek: ~~L. Malvy~~ Róbert, Jámber László érdemes művész, Mátyás Mária Kossuth-díjas, Orosz Julia érdemes művész és Takács Paula, a Magyar Állami Operaház énekművészei, Szabó Miklós, a Magyar Rádió művésze, valamint Darvas Iván, a Madách Színház tagja. Zongorán Dénes Erzsébet, a Magyar Állami Operaház tagja kísérte az énekművészeket. Minden műsorszámot nagy tetszéssel fogadott a Művész Klub nagytermét zsúfolásig megtöltő közönség. /MTI/



M T I B E L F Ö L D I H I R E K

B 75. kiadás

1955. május 23.

22 óra - perc

Időjárásjelentés

PE VE

A Meteorológiai Intézet jelenti május 23-án, hétfőn este 21 órakor:

Éjszakai fagyok

Franciaországban és az Alpok vidékén tovább tart a derült, száraz idő. Az Atlanti óceáni ciklontevékenység lassan megerősödik. Hatásukra Angliában több helyen esik az eső.

Hazánkban ma felhős, hűvös volt az idő. Az erős északnyugati szél csak a késő délutáni órákban mérséklődött. A nyugati határszélen kisebb záporok voltak. A nappali hőmérséklet ország-szerte 12-14 fokra emelkedett.

Budapesten hétfőn 21 órakor a hőmérséklet 9 C fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 769 mm, alig változik.

Várható időjárás kedd estire: változó felhőzet, néhány helyen futó eső. Mérsékelt északnyugati-nyugati szél. Erős éjszakai lehűlés. Talajmenti fagyok. A nappali hőmérséklet kissé emelkedik.

Várható legrövidebb hőmérséklet ma éjjel 0 - plusz 3, talajmenti fagyok, legrövidebb nappali hőmérséklet kedden 13-16 fok között.

A Duna vízállása hétfőn reggel Budapestnél 415 cm.
/MTI/

V é g e